

ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้าง
และบริหารพัสดุภาครัฐ

นางพิมพ์วิภา กันทะวัง

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2564
ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ
ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา
การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ

โดย

นางพิมพ์วิภา กันทะวัง

รหัสประจำตัว 64-13-66

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

อาจารย์ที่ปรึกษา :

.....
(อาจารย์กู่เกียรติ ภูมิรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

.....
(อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13

.....
(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ชื่อผู้จัดทำ : นางพิมพ์วิภา กันทะวัง
 นักศึกษาศาสน์พระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
 สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
- ชื่อหัวข้อเอกสาร : ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการใน
 ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
 พัสดุภาครัฐ
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ

การศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของหน่วยงานของรัฐ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว และสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การศึกษาดังกล่าวนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยทบทวนวรรณกรรม เอกสาร รายงานการวิจัย บทความวิชาการ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีรายละเอียดการศึกษา วิเคราะห์รวบรวม และประมวลผลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมถึงศึกษา กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของหน่วยงานของรัฐ กรณีมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว สภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ไขการใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น การศึกษาดังกล่าวจึงมีความสำคัญในการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้ใช้เป็น เครื่องมือในการดำเนินการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของของ โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นประเด็นเฉพาะกรณีมาตรการให้ความ ช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยจะแสดงให้เห็นถึงหลักการที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตาม พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แนวทางการปฏิบัติตาม หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง โดยปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นธรรมต่อคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับทำให้ทราบถึงแนวคิด และทฤษฎีการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สภาพ ปัญหาและแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะต้องมีมาตรการในการคิดคำนวณจำนวนวัน ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด ควรส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้า หน่วยงานของรัฐ เพื่อความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องและเป็นธรรม ประกอบกับเห็นควรตั้ง คณะทำงานขึ้นมาเพื่อพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตาม มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

2. การบริหารสัญญาที่ดี คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานซื้อหรืองานจ้าง และผู้ควบคุมงาน จะต้องกำกับดูแลการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาทุกขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาอย่าง ใกล้ชิดและเคร่งครัด

3. การใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงของการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือ ข้อตกลง กรณีเหตุสุดวิสัย เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) กำหนด เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงมีความจำเป็นที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้ ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. ควรมีแนวทางด้านจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ โดยปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านพัสดุว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ การเป็นผู้มีจรรยาบรรณก็เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเกราะป้องกันตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่จะต้องมีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ มีจิตสำนึกและด้วยความโปร่งใสในการทำงานต้องยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยมิชอบ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ

5. ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้และฝึกอบรมร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างรูปแบบแนวทางการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยการส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุไปฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารวิชาการเรื่อง ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์ของอาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนวทางในการจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้ รวมถึงบุคลากรของสถาบันพระปกเกล้าทุกท่านที่สละเวลาให้คำแนะนำและคำปรึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกสารวิชาการให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สถาบันพระปกเกล้า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและคุณจักริน กันทะวัง ในการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการอบรมหลักสูตรในครั้งนี้

นางพิมพ์วิภา กันทะวัง
นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า
มีนาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประเด็นการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 หลักกฎหมาย ระเบียบ หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง	7
2.1.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	7
2.1.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560	11
2.1.3 หนังสือเวียนกรมบัญชีกลาง	21
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	30
2.2.1 แนวคิดหลักธรรมาภิบาลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (Good Governace)	31
2.2.2 หลักการบริหารสัญญา	34
2.2.3 หลักการปรับ	35
2.2.4 การแก้ไขสัญญา	39
2.2.5 การงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา	40
2.2.6 จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการศึกษาวิจัย	47
3.1 วิธีการศึกษา	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	47
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการศึกษา	50
4.1 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563	50
4.2 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563	54
4.3 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564	60
4.4 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564	60
4.5 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	65
4.7 ผลการศึกษาถึงผลกระทบเหตุอันเนื่องจากมาตรการการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	74
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	75
5.1 สรุปผลการศึกษา	75
5.2 ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	80
ประวัติผู้ศึกษา	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. อัตราค่าปรับตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	38
2. ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)	51
3. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)	55
4. มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	61

ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถนำเหตุดังกล่าวไปพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวได้ ประกอบกับเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบ เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรมบัญชีกลางกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ซึ่งกรมบัญชีกลางเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) เพื่ออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 ในเรื่องอัตราค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งกำหนดไว้สรุปว่าการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตรายัตวระหว่างร้อยละ 0.01 - 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ หรือกรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกันให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 - 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท โดยยกเว้นกรณีสัญญายังมีนิติสัมพันธ์อยู่ หากยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 โดยกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีภารกิจในการจัดหาพัสดุ เพื่อให้การสนับสนุนกระบวนการด้านนิติบัญญัติให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงมีการทำสัญญาซื้อจ้างหรือข้อตกลงเป็นจำนวนมากจึงทำให้เกิดการก่อกวนนิติกรรม คือ การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยความสมัครใจมุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ ดังนั้น การทำสัญญาจึงต้องเป็นการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลตามกฎหมาย ได้แก่ บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล บางครั้งการก่อกวนนิติกรรม

เช่น การงดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง การแจ้งสงวนสิทธิ์ในการคิดค่าปรับ การแจ้งเรียกค่าปรับ การแก้ไขสัญญาซึ่งอาจทำให้ราชการเสียเปรียบได้ ซึ่งการจัดหาพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่เพื่อให้คู่สัญญาการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหรือดำเนินการเป็นไปตามสัญญา “ค่าปรับ” จึงเป็นหลักประกันความรับผิดชอบตามสัญญาของคู่สัญญาหากคู่สัญญาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่ปฏิบัติตามสัญญาเกินกำหนดระยะเวลาตามสัญญาสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าปรับตามสัญญาได้ แต่เมื่อมีมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องปฏิบัติตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ สอดรับกับนโยบายของรัฐอย่างรัดกุม เป็นธรรม โปร่งใส ประหยัด มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
2. เพื่อศึกษาการคิดจำนวนวันในการการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง

1.3 ประเด็นการศึกษา

ผู้ศึกษามุ่งเน้นประเด็นการศึกษาแนวทางและมาตรการมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยจะแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาและแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางและมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยกำหนดฐานข้อมูลที่จะศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) ศึกษาหนังสือการตอบข้อหารือของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) เกี่ยวกับมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

2) ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาเริ่มตั้งแต่ ตุลาคม 2564 – เดือนมกราคม 2565

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาได้เลือกวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยทบทวนจากเอกสารรายงานวิจัย บทความวิชาการ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีรายละเอียดการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวม และประมวลผลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมถึงการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ประกอบด้วย

1. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563
2. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563
3. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564
4. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564
5. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564

รวมถึงสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มี

อำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

2. ทำให้สามารถดำเนินการคิดจำนวนวันในการการงตหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ถึงสภาพปัญหาในกรณีการเกิดเหตุจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เป็นสาเหตุที่จะทำให้คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐใช้เป็นเหตุในการของดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว และเป็นการศึกษาถึงแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ได้มีการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 หลักกฎหมาย ระเบียบ หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง

- 2.1.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- 2.1.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- 2.1.3 หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง

2.2 แนวคิด ทฤษฎี

- 2.2.1 แนวคิดหลักธรรมาภิบาลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (Good Governance)
- 2.2.2 หลักการบริหารสัญญา
- 2.2.3 หลักการปรับ
- 2.2.4 การแก้ไขสัญญา
- 2.2.5 การงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา
- 2.2.6 จรรยาบรรณผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543

2.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง

2.1.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบ หรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือบริหารพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 8 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และสอดคล้องกับหลักการ 4 ประการ คือ

(1) หลักความคุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(2) หลักความโปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(3) หลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(4) หลักการตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการตามวรรคหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ หรือเกิดจากกรณีเร่งด่วน หรือมีเหตุผล หรือความจำเป็นอื่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

ให้ใช้ หลักการตามวรรคหนึ่ง เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ของ คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. และ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา 13 ในการจัดซื้อจัดจ้างผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในงานนั้น

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่ามีผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีส่วนได้กับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างหรือเป็กรรมการในคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญการจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

มาตรา 14 เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อยและไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญการจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

มาตรา 15 ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างพัสดุโดยวิธีใดตามพระราชบัญญัตินี้จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดและภายในวงเงินเท่าใดให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 93 หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดโดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ แบบสัญญานั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

การทำสัญญารายใดถ้าจำเป็นต้องมีข้อความหรือรายการแตกต่างไปจากแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งโดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในแบบสัญญาและไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียเปรียบก็ให้กระทำได้ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียเปรียบหรือไม่รัดกุมพอ ก็ให้ส่งร่างสัญญานั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ในกรณีที่ไม้อาจทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งได้ และจำเป็นต้องร่างสัญญาขึ้นใหม่ให้ส่งร่างสัญญานั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน เว้นแต่การทำสัญญาตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดให้ความเห็นชอบมาแล้ว ก็ให้กระทำได้

ในกรณีจำเป็นต้องทำสัญญาเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษและต้องจัดทำข้อสรุปสาระสำคัญของสัญญาเป็นภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่การทำสัญญาเป็นภาษาต่างประเทศตามแบบสัญญาที่คณะนโยบายกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งหรือไม่ได้ส่งร่างสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐส่งสัญญานั้นให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบในภายหลังได้ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วหรือเมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเห็นชอบแต่ให้แก้ไขสัญญา ถ้าหน่วยงานของรัฐแก้ไขสัญญานั้นให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลสมบูรณ์

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบสัญญาวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขสัญญาตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด หรือคู่สัญญาไม่ตกลงหรือยินยอมให้แก้ไขสัญญาตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด หากข้อสัญญาที่แตกต่างจากแบบสัญญาหรือข้อสัญญาที่ไม่แก้ไขตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญหรือเป็นกรณีผิดพลาดอย่างร้ายแรงตามมาตรา 104 ให้ถือว่าสัญญานั้นเป็นโมฆะ

มาตรา 96 หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาตามมาตรา 93 ก็ได้ เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา 56 (1) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 56 (2) (ข) (ง) หรือ (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา 70 (3) (ข)

(2) การจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานของรัฐ

(3) กรณีที่คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบถ้วนภายในห้าวันทำการนับตั้งแต่วันที่ถึงจากวันทำข้อตกลงเป็นหนังสือ

(4) การเช่าซึ่งผู้เช่าไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากค่าเช่า

(5) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคสองจะกำหนดวงเงินเล็กน้อยให้แตกต่างกันตามขนาดหรือประเภทของหน่วยงานของรัฐก็ได้

มาตรา 97 สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

(1) เป็นการแก้ไขตามมาตรา 93 วรรคห้า

(2) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์

(3) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ

(4) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียประโยชน์หรือไม่ รัศมภ์พอกก็ให้ส่งร่างสัญญาที่แก้ไขนั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อเพิ่มวงเงิน เมื่อรวมวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมและวงเงินที่เพิ่มขึ้นใหม่แล้ว หากวงเงินรวมดังกล่าวมีผลทำให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องดำเนินการให้ผู้มีอำนาจสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินรวมดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อลดวงเงิน ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินเดิมเป็นผู้อนุมัติในการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง

มาตรา 100 ในการดำเนินการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อรับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ

องค์ประกอบองค์ประชุมและหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ตรวจรับพัสดุนั้น โดยให้ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุก็ได้และให้นำบทบัญญัติมาตรา 96 วรรคสาม มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ผู้รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารสัญญาให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 101 งานจ้างก่อสร้างที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงานให้มีผู้ควบคุมงาน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจเพื่อรับผิดชอบในการควบคุมงานก่อสร้างนั้น

การแต่งตั้งคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้ควบคุมงานให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ค่าตอบแทนผู้ควบคุมงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 102 การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เหตุจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการของดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 120 ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามวรรคหนึ่ง

2.1.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐ ดังต่อไปนี้

(10) หน่วยงานสังกัดรัฐสภา หรือในกำกับของรัฐสภา หมายถึง เลขาธิการวุฒิสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง

“หัวหน้าเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสายงานซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามที่กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่

ข้อ 6 ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้ ได้แก่ ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่กระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่ผู้รักษาการตามระเบียบประกาศกำหนดให้หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถกำหนดหน่วยงานระดับใด ผู้บังคับบัญชาชั้นใด ตำแหน่งใด มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้ก็ได้ให้กระทำได้ และเมื่อได้กำหนดเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งผู้รักษาการตามระเบียบและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย

ข้อ 7 ผู้มีอำนาจดำเนินการตามข้อ 6 หรือผู้มีอำนาจสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามระเบียบนี้จะมอบ

อำนาจเป็นหนังสือให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ได้ซึ่งหน่วยงานของรัฐเดียวกัน โดยให้คำนึงถึงระดับตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับมอบอำนาจเป็นสำคัญ วรรคสี่ เพื่อความคล่องตัวในการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบอำนาจในการสั่งการและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงไปเป็นลำดับ และวรรคท้าย ให้ผู้มอบอำนาจส่งสำเนาหลักฐานการมอบอำนาจให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบทุกครั้ง

ข้อ 25 ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการซื้อหรือจ้างขึ้น เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ พร้อมกับกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี คือ (5) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

ให้คณะกรรมการซื้อหรือจ้างแต่ละคณะ รายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้ามีเหตุที่ทำให้การรายงานล่าช้า ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาขยายเวลาให้ตามความจำเป็น

ข้อ 26 คณะกรรมการซื้อหรือจ้างตามข้อ 25 แต่ละคณะประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอย่างน้อย 2 คน ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานของรัฐ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยให้คำนึงถึงลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นสำคัญ

ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐจะแต่งตั้งบุคคลอื่นร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้แต่จำนวนกรรมการที่เป็นบุคคลอื่นนั้นจะต้องไม่มากกว่าจำนวนกรรมการตามวรรคหนึ่ง

ในการซื้อหรือจ้างครั้งเดียวกัน ห้ามแต่งตั้งผู้ที่เป็นกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ กรรมการพิจารณาผลการสอบราคา หรือกรรมการซื้อหรือจ้างโดยวิธีคัดเลือกเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ

คณะกรรมการซื้อหรือจ้างทุกคณะ ควรแต่งตั้งผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับงานซื้อหรือจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ข้อ 27 การประชุมของคณะกรรมการแต่ละคณะ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานกรรมการและกรรมการแต่ละคนมีเสียงหนึ่งในการลงมติ โดยประธานกรรมการต้องอยู่ด้วยทุกครั้งในการประชุม หากประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งประธานกรรมการคนใหม่เป็นประธานกรรมการแทน

มติของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงเด็ดขาด เว้นแต่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้ถือมติเอกฉันท์ กรรมการของคณะใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ ให้ทำบันทึกความเห็นแย้งไว้ด้วย

ประธานกรรมการและกรรมการ จะต้องไม่เป็นผู้นับได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

ในการซื้อหรือจ้างครั้งนั้น ทั้งนี้ การมีส่วนได้เสียในเรื่องซึ่งที่ประชุมพิจารณาของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หากประธานหรือกรรมการทราบว่าตนเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในการซื้อหรือจ้างครั้งนั้น ให้ประธานหรือกรรมการผู้นั้นลาออกจากการเป็นประธานหรือกรรมการในคณะกรรมการที่ตนได้รับแต่งตั้งนั้น และให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบเพื่อสั่งการตามที่เหมาะสมต่อไป

ข้อ 84 การสั่งซื้อหรือสั่งจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปครั้งหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ไม่เกิน 200,000,000 บาท
- (2) ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น เกิน 200,000,000 บาท

ข้อ 85 การสั่งซื้อหรือสั่งจ้างโดยคัดเลือกครั้งหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ไม่เกิน 100,000,000 บาท
- (2) ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น เกิน 100,000,000 บาท

ข้อ 86 การสั่งซื้อหรือสั่งจ้างโดยเฉพาะเจาะจงครั้งหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ไม่เกิน 50,000,000 บาท
- (2) ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น เกิน 50,000,000 บาท

ข้อ 87 ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นตามข้อ 84 ข้อ 85 และข้อ 86 ให้เป็นไปตามบัญชีแนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ 127 การสั่งจ้างที่ปรึกษาครั้งหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ไม่เกิน 100,000,000 บาท
- (2) ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น เกิน 100,000,000 บาท

ข้อ 158 การสั่งจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างครั้งหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ไม่เกิน 50,000,000 บาท
- (2) ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น เกิน 50,000,000 บาท

ข้อ 161 การลงนามในสัญญาและแก้ไขสัญญาตามระเบียบนี้ เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

การลงนามในสัญญาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้เมื่อพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ตามมาตรา 66 วรรคสอง

ข้อ 162 การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับ เป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่ง ต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท สำหรับงานก่อสร้าง สาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจร ให้กำหนดเป็นค่าปรับรายวันในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบาย กำหนด

ในการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษา หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญา จะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำสัญญากำหนดค่าปรับไว้ในสัญญา เป็นรายวันในอัตราหรือจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคางานจ้างนั้น

การกำหนดค่าปรับตามวรรคหนึ่งและวรรคสองในอัตราหรือเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ คำนึงถึงราคา กำหนดระยะเวลาของการใช้งาน และลักษณะของพัสดุ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการใช้สัญญาของหน่วยงานของรัฐจะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือผลกระทบต่อการจราจร หรือความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ แล้วแต่กรณี

ในกรณีการจัดหาสิ่งของที่ประกอบกันเป็นชุด ถ้าขาดส่วนประกอบส่วนหนึ่งส่วนใดไปแล้ว จะไม่สามารถใช้การได้โดยสมบูรณ์ แม้คู่สัญญาจะส่งมอบสิ่งของภายในกำหนดตามสัญญา แต่ยังคงขาด ส่วนประกอบบางส่วน ต่อมาได้ส่งมอบส่วนประกอบที่ยังขาดนั้นเกินกำหนดสัญญา ให้ถือว่าไม่ได้ส่ง มอบสิ่งของนั้นเลย ให้ปรับเต็มราคาของทั้งชุด

ในกรณีที่การจัดหาสิ่งของคิดราคารวมทั้งค่าติดตั้งหรือทดลองด้วย ถ้าติดตั้งหรือทดลองเกิน กำหนดตามสัญญาเป็นจำนวนวันเท่าใด ให้ปรับเป็นรายวันในอัตราที่กำหนดของราคาทั้งหมด

ทั้งนี้ ให้กำหนดเรื่องค่าปรับไว้ในเอกสารเชิญชวนให้ชัดเจนด้วย

ข้อ 163 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่ามีควมจำเป็นจะต้องกำหนดค่าปรับนอกเหนือจาก ที่กำหนดไว้ในข้อ 162 เนื่องจากถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน ของรัฐ เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ หรืองานที่อยู่ระหว่างการรับประกันความ ชำรุดบกพร่องจากการซื้อขายคอมพิวเตอร์ ให้พิจารณากำหนดอัตราค่าปรับในกรณีดังกล่าว โดย คำนึงถึงความสำคัญและลักษณะของงานที่จะกำหนด และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่หน่วยงาน ของรัฐเป็นสำคัญ

ข้อ 165 การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา 97 ต้องอยู่ภายใต้ขอบข่ายแห่งวัตถุประสงค์เดิม

ของสัญญาหรือข้อตกลงนั้น โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของพัสดุ หรือ รายละเอียดของงาน รวมทั้งราคาของพัสดุหรืองานตามสัญญาหรือข้อตกลงกับพัสดุที่จะทำการแก้ไข นั้นก่อนแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่าง จะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิกและวิศวกรผู้ชำนาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรับผิดชอบหรือ สามารถรับรอง คุณลักษณะเฉพาะ แบบและรายการของงานก่อสร้าง หรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างนั้น แล้วแต่กรณีด้วย

เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อสิ่งจ้างแล้วแต่กรณี ได้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงแล้วให้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้แก้ไขนั้น

ข้อ 167 หลักประกันสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เงินสด

(2) เช็คหรือตราพท์ที่ธนาคารเซ็นส่งจ่าย ซึ่งเป็นเช็คหรือตราพท์ลงวันที่ที่ใช้เช็ค หรือตราพท์ นั้นล่วงหน้า หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน 3 วันทำการ

(3) หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศตามตัวอย่างที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยอาจจะเป็นหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดก็ได้

(4) หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งเวียนให้ทราบ โดยอนุโลมให้ใช้ ตามตัวอย่างหนังสือค้ำประกันของธนาคารที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(5) พันธบัตรรัฐบาลไทย

ข้อ 168 หลักประกันการเสนอราคาและหลักประกันสัญญา ให้กำหนดมูลค่าเป็นจำนวนเต็ม ในอัตราร้อยละห้าของวงเงินงบประมาณหรือราคาพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่การจัดซื้อจัดจ้างที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ามีความสำคัญเป็นพิเศษ จะกำหนดอัตราสูงกว่าร้อยละ ห้าแต่ไม่เกินร้อยละสิบก็ได้

ในการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างที่มีระยะเวลาผูกพันตามสัญญาเกิน 1 ปี และพัสดุนั้นไม่ต้องมีการประกันการชำรุดบกพร่อง เช่น พลาสติกใช้สิ้นเปลือง ให้กำหนดหลักประกันในอัตราร้อยละห้าของ ราคาพัสดุที่ส่งมอบในแต่ละปีของสัญญา โดยให้ถือว่าหลักประกันนี้เป็นการค้ำประกันตลอดอายุ สัญญาและหากในปีต่อไปราคาพัสดุที่ส่งมอบแตกต่างไปจากราคาในรอบปีก่อนให้ปรับปรุงหลักประกัน ตามอัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นก่อนครบรอบปี ในกรณีที่หลักประกันต้องปรับปรุงในทางที่เพิ่มขึ้น และคู่สัญญาไม่นำหลักประกันมาเพิ่มให้ครบจำนวนภายใน 15 วัน ก่อนการส่งมอบพัสดุดังสุดท้าย

ของปีนั้นให้หน่วยงานของรัฐหักเงินค่าพิสดวงสุดท้ายของปีนั้นที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจ่ายให้เป็นหลักประกันในส่วนที่เพิ่มขึ้น

การกำหนดหลักประกันตามวรรคหนึ่ง จะต้องระบุไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารเชิญชวนให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือในสัญญาด้วย

ในกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาวางหลักประกันที่มีมูลค่าสูงกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบเอกสารเชิญชวน หรือสัญญา ให้อนุโลมรับได้

ข้อ 171 ในการทำสัญญาหากมีการแก้ไขสัญญาและมีผลทำให้วงเงินตามสัญญานั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในกรณีเพิ่มขึ้น คู่สัญญาต้องนำหลักประกันสัญญามาวางเท่ากับวงเงินหลักประกันสัญญาที่ได้เพิ่มนั้น

ถ้าหลักประกันสัญญาที่คู่สัญญานำมามอบไว้เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ลดลงหรือเสื่อมค่าลง หรือมีอายุไม่ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบของคู่สัญญาตลอดอายุสัญญา ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามรวมถึงส่งมอบงานล่าช้าเป็นเหตุให้ระยะเวลาแล้วเสร็จหรือวันครบกำหนดความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องตามสัญญาเปลี่ยนแปลงไป คู่สัญญาต้องหาหลักประกันใหม่หรือหลักประกันเพิ่มเติมให้มีจำนวนครบถ้วนตามมูลค่าในสัญญามอบให้ภายในระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

ข้อ 175 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานซื้อหรืองานจ้าง มีหน้าที่ดังนี้

(1) ตรวจรับพัสดุ ณ ที่ทำการของผู้ใช้พัสดุนั้น หรือสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง การตรวจรับพัสดุ ณ สถานที่อื่น ในกรณีที่ไม่มีสัญญาหรือข้อตกลง จะต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อน

(2) ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้ สำหรับกรณีที่มีการทดลองหรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ จะเชิญผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษา หรือส่งพัสดุนั้นไปทดลองหรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ ก็ได้

ในกรณีจำเป็นที่ไม่สามารถตรวจนับเป็นจำนวนหน่วยทั้งหมดได้ ให้ตรวจรับตามหลักวิชาการสถิติ

(3) ให้ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำมาพัสดุมาส่งมอบและให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

(4) เมื่อตรวจถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้รับพัสดุไว้และถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งมอบพัสดุถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนั้นมาส่ง แล้วมอบแก่เจ้าหน้าที่พร้อมกับทำใบตรวจรับโดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับ มอบแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง 1 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ 1 ฉบับ เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบของหน่วยงานของรัฐและรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบ

ในกรณีที่เห็นว่าพัสดุที่ส่งมอบมีรายละเอียดไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลง ใ้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ เพื่อทราบและสั่งการ

(5) ในกรณีที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบพัสดุถูกต้องแต่ไม่ครบจำนวน หรือส่งมอบครบจำนวนแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ตรวจรับไว้เฉพาะจำนวนที่ถูกต้อง โดยปฏิบัติตาม (4) และให้รับรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการ นับถัดจากวันตรวจพบ แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์หน่วยงานของรัฐที่จะปรับผู้ขายหรือผู้รับจ้างในจำนวนที่ส่งมอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องนั้น

(6) การตรวจรับพัสดุที่ประกอบกันเป็นชุดหรือหน่วย ถ้าขาดส่วนประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้วจะไม่สามารถใช้งานได้โดยสมบูรณ์ ให้ถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างยังมีได้ส่งมอบพัสดุนั้น และโดยปกติให้รับรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน 3 วันทำการ นับถัดจากวันที่ตรวจพบ

(7) ถ้ากรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับพัสดุโดยทำความเห็นแย้งไว้ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งการให้รับพัสดุนั้นไว้ จึงดำเนินการตาม (4) หรือ (5) แล้วแต่กรณี

ข้อ 176 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง มีหน้าที่ดังนี้

(1) ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานก่อสร้างของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(2) ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ควบคุมงานของหน่วยงานของรัฐรายงาน โดยตรวจสอบกับแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงทุกสัปดาห์ รวมทั้งรับทราบหรือพิจารณาการสั่งหยุดงาน หรือพักงานของผู้ควบคุมงานแล้วรายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

(3) ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุออกตรวจการจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ ตามเวลาที่เหมาะสมและเห็นสมควร และจัดทำบันทึกการออกตรวจการจ้างนั้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานด้วย

(4) นอกจากการดำเนินการตาม (1) และ (2) ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีกรณีที่เห็นว่าแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงมีข้อความคลาดเคลื่อนเล็กน้อยหรือไม่เป็นไปตามหลักวิชาการช่างให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร และตามหลักวิชาการช่าง เพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด

(5) โดยปกติให้ตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

(6) เมื่อตรวจเห็นว่าเป็นการถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงแล้ว ให้ถือว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งงานจ้างนั้นและให้ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงานทั้งหมดหรือเฉพาะงวด แล้วแต่กรณี โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับ มอบให้แก่ผู้รับจ้าง 1 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ 1 ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ และรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุเห็นว่าผลงานที่ส่งมอบทั้งหมดหรืองวดใดก็ตามไม่ เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลง ให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อทราบหรือสั่งการ แล้วแต่กรณี

(7) ในกรณีที่กรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับงานโดยทำความเห็นแย้งไว้ ให้เสนอ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งการให้ตรวจรับงานจ้างนั้นไว้ จึงดำเนินการตาม (6)

ข้อ 177 ในการจ้างก่อสร้างแต่ละครั้งที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อันจำเป็นต้อง มีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน ให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งผู้ควบคุมงานที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้าง จากข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานของรัฐหรือพนักงาน ของหน่วยงานของรัฐเรียกชื่ออย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐอื่น ตามที่ได้รับความยินยอมจากหัวหน้า หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดแล้วในกรณีที่ลักษณะของงานก่อสร้างมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ความ ขำนาญหลายด้าน จะแต่งตั้งผู้ควบคุมงานเฉพาะด้านหรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้

ผู้ควบคุมงานควรมีคุณสมบัติตามที่ผู้ออกแบบเสนอแนะ และโดยปกติจะต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำ กว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ในกรณีจำเป็นจะต้องจ้างผู้ให้บริการควบคุมงานก่อสร้างเป็นผู้ควบคุมงานให้ดำเนินการจ้าง โดยถือปฏิบัติตามหมวด 4

ข้อ 178 ผู้ควบคุมงาน มีหน้าที่ดังนี้

(1) ตรวจและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือที่ตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ ทุกวันให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาทุกประการโดยสั่งเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร และตามหลักวิชาช่างเพื่อให้เป็นไปตาม แบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา ถ้าผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามก็สั่งให้หยุดงานนั้น เฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดแล้วแต่กรณีไว้ก่อน จนกว่าผู้รับจ้างจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่ง และให้รายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหาร สัญญาหรือข้อตกลง และการตรวจรับพัสดุเป็นงานจ้างก่อสร้างทันที

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าแบบรูปรายการละเอียด หรือข้อกำหนดในสัญญามีข้อความขัดกัน หรือเป็นที่คาดหมายได้ว่าถึงแม้ว่างานนั้นจะได้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา แต่เมื่อสำเร็จแล้วจะไม่มั่นคงแข็งแรง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาช่างที่ดี หรือไม่ปลอดภัยให้สิ่งพิ้งงานนั้นไว้ก่อน แล้วรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างโดยเร็ว

(3) จัดบันทึกสภาพการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน พร้อมทั้งผลการปฏิบัติงาน หรือการหยุดงานและสาเหตุที่มีการหยุดงานอย่างน้อย 2 ฉบับ เพื่อรายงานให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลง และการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างทราบทุกสัปดาห์ และเก็บรักษาไว้เพื่อมอบให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อเสร็จงานแต่ละงวด โดยถือว่าเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการเพื่อประกอบการตรวจสอบของผู้มีหน้าที่การบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างให้ระบุนายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานและวัสดุที่ใช้ด้วย

(4) ในวันกำหนดเริ่มงานของผู้รับจ้างตามสัญญาและในวันถึงกำหนดส่งมอบงานแต่ละงวด ให้รายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างตามสัญญาและในวันถึงกำหนดส่งมอบงานว่าเป็นไปตามสัญญาหรือไม่ ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุที่เป็นงานจ้างก่อสร้างภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันถึงกำหนดนั้น ๆ

ข้อ 179 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา มีหน้าที่ดังนี้

(1) กำกับและติดตามงานจ้างที่ปรึกษาให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง

(2) ตรวจรับงานจ้างที่ปรึกษา ณ ที่ทำการของผู้ว่าจ้าง หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง

(3) โดยปกติให้ตรวจรับงานจ้างที่ปรึกษาในวันที่ที่ปรึกษานำผลงานมาส่ง และให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

(4) เมื่อตรวจถูกต้องและครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงแล้ว ให้รับงานจ้างที่ปรึกษาไว้และถือว่าที่ปรึกษาได้ส่งมอบงานถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ที่ปรึกษานำผลงานมาส่งแล้ว มอบแก่เจ้าหน้าที่พร้อมกับทำใบตรวจรับ โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับ มอบแก่ที่ปรึกษา 1 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ 1 ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ และรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบ

ในกรณีที่เห็นว่าผลงานที่ส่งมอบทั้งหมดหรืองวดใดก็ตามไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลง มีอำนาจสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามสัญญา แล้วให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อทราบ หรือสั่งการ แล้วแต่กรณี

(5) ในกรณีกรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับงาน ให้กรรมการดังกล่าวทำความเข้าใจแย้งไว้แล้วให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งการให้รับผลงานนั้นไว้จึงดำเนินการตาม (4)

ข้อ 180 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง มีหน้าที่ดังนี้

- (1) ตรวจสอบให้ถูกต้องตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง
- (2) ตรวจสอบงาน ณ ที่ทำการของผู้ว่าจ้าง หรือสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง
- (3) โดยปกติให้ตรวจรับงานในวันที่ผู้ให้บริการนำส่งผลงานมาส่ง และให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุด

(4) ในกรณีที่ผลงานบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามความประสงค์ของหน่วยงานของรัฐอันเนื่องมาจากไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการทางสถาปัตยกรรม และหรือวิศวกรรมต้องรีบแจ้งให้ผู้ให้บริการดำเนินการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยโดยเร็ว

(5) เมื่อตรวจถูกต้องและครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงแล้ว ให้รับงานไว้และถือว่าผู้ให้บริการได้ส่งมอบงานถูกต้องครบถ้วนตั้งแต่วันที่ผู้ให้บริการนำผลงานมาส่ง แล้วมอบแก่เจ้าหน้าที่พร้อมทั้งทำใบตรวจรับ โดยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ฉบับ มอบแก่ผู้ให้บริการ 1 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ 1 ฉบับ เพื่อทำการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐและรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบ

ในกรณีที่เห็นว่าผลงานที่ส่งมอบทั้งหมดหรืองวดใดก็ตามไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือข้อตกลง มีอำนาจสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามสัญญา หากคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามมีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดงานนั้นชั่วคราวได้ หรือให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อทราบ หรือสั่งการ แล้วแต่กรณี

(6) ในกรณีกรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับงาน ให้กรรมการดังกล่าวทำความเข้าใจแย้งไว้แล้วให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งการให้รับผลงานนั้นไว้จึงดำเนินการตาม (5)

ข้อ 181 กรณีสัญญาหรือข้อตกลงได้ครบกำหนดส่งมอบแล้ว และมีค่าปรับเกิดขึ้นให้หน่วยงานของรัฐแจ้งการเรียกค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงจากคู่สัญญาภายใน 7 วันทำการ นับถัดจากวันครบกำหนดส่งมอบ และเมื่อคู่สัญญาได้ส่งมอบพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐบอกสงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับในขณะที่รับมอบพัสดุนั้นด้วย

ข้อ 182 การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา 102 ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายหรือเหตุอื่น

ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและข้อกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอคืนหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น

ข้อ 183 นอกจากการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา 103 หากปรากฏว่าคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงได้และจะต้องมีการปรับตามสัญญา หรือข้อตกลงนั้น หากจำนวนเงินค่าปรับจะเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ 184 ภายหลังจากสิ้นสุดสัญญาระหว่างที่อยู่ในระหว่างระยะเวลารับประกันความชำรุดบกพร่องให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ครอบครองพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาและตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุ เว้นแต่กรณีที่ไม่มีผู้ครอบครองพัสดุ หรือมีหลายหน่วยงานครอบครอง ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาและตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุนั้น

ข้อ 185 ในกรณีที่ปรากฏความชำรุดบกพร่องของพัสดุภายในระยะเวลาของการรับประกันความชำรุดบกพร่องตามสัญญาให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามข้อ 184 รับรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขหรือซ่อมแซมทันที พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ค้าประกัน (ถ้ามี) ทราบด้วย

ข้อ 186 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 185 แล้ว กรณีที่สัญญาจะครบกำหนดรับประกันความชำรุดบกพร่องให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาถึงความชำรุดบกพร่องของพัสดุเพื่อป้องกันความเสียหายจากนั้นให้คืนหลักประกันสัญญาต่อไป

2.1.3 หนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง

ก. หนังสือที่ กค (ทวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ชักซ้อมความเข้าใจการบริหารสัญญากรณีการจ้างเหมาบริการเพื่อศึกษาดูงาน อบรมหลักสูตร ประชุมจัดงาน

ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโคโรนาไวรัส 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ในปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยและรัฐได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร และหลายพื้นที่มีการประกาศงดออกนอกเคสสถานและการเดินทางเข้า - ออก ในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐกรณีต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 และยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

1. กรณีที่โรคโควิด 19 เกิดขึ้นก่อนที่หน่วยงานของรัฐจะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับคัดเลือก

1.1 เมื่อหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับคัดเลือกมาลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐภายในระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐกำหนด และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกได้แจ้งเป็นหนังสือต่อหน่วยงานของรัฐว่าไม่สามารถจะลงนามในสัญญาได้เนื่องจากได้รับผลกระทบจากโรคโควิด 19 กรณีที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าต้องลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือเรียกผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดมาทำสัญญาหรือข้อตกลง หากเรียกแล้วไม่ยอมเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลง ให้หน่วยงานของรัฐเรียกผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำรายถัดไปหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดรายถัดไปตามลำดับ แล้วแต่กรณี มาลงนามในสัญญาหรือข้อตกลง

1.2 กรณีที่ผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดมาทำสัญญาหรือข้อตกลง หากเรียกแล้วไม่ยอมเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลงให้ถือว่าผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกมีเหตุอันสมควร ไม่เข้าลักษณะการเป็นผู้ทำงานตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้ ให้รวมถึงผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดรายถัดไปหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดรายถัดไปด้วย ดังนั้น กรณีนี้หน่วยงานของรัฐจึงไม่ต้องดำเนินการพิจารณาให้เป็นผู้ทำงานตามระเบียบฯ ข้อ 193 และให้หน่วยงานของรัฐคืนหลักประกันการเสนอราคาให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอทุกราย

2. กรณีที่โรคโควิด 19 เกิดภายหลังจากที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา ดังนี้

2.1 การบริหารสัญญา

2.1.1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) โดยเหตุสุดวิสัยให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 8 ที่บัญญัติว่า “เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็มิได้ จะให้ผลพิบัติก็มิได้ เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”

2.1.2 การพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้ดำเนินการดังนี้

(ก) กรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

(ข) กรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

ทั้งนี้ “จำนวนวันที่เกิดขึ้นจริง” ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาจากกฎหมายข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งของทางราชการที่ให้หน่วยงานของรัฐปิดทำการ หรือสั่งห้ามเข้าพื้นที่หรือสั่งปิดสถานที่หรือสั่งห้ามกระทำการใด ๆ จนถึงวันที่เปิดทำการหรือวันที่กระทำการหรือดำเนินการได้ตามปกติ

2.2 การตรวจรับพัสดุของหน่วยงานของรัฐ หากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่สามารถดำเนินการตรวจรับพัสดุตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ หรือในกรณีงานจ้างก่อสร้างที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่สามารถออกไปตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ ตามที่กำหนดเวลาได้ ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือกรรมการในคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แล้วแต่กรณี โดยอาจแต่งตั้งบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ เป็นคณะกรรมการหรือกรรมการตรวจรับพัสดุแทน

2.2.2 ให้เลื่อนระยะเวลาการตรวจรับพัสดุออกไปก่อนจนกว่าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะสามารถดำเนินการตรวจรับพัสดุนั้น ๆ ได้

ข. หนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้แสดงความเข้าใจการบริหารสัญญากรณีที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ว่าเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถนำเหตุดังกล่าวไปพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ได้ขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญา แต่หน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถที่จะคำนวณระยะเวลาที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบอย่างแท้จริงได้ เป็นผลให้เมื่อคู่สัญญาส่งมอบงาน หน่วยงานของรัฐก็ได้ดำเนินการคิดค่าปรับและหักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างที่จะต้องชำระสำหรับการชำระเงินในงวดนั้น ๆ ทั้งนี้โดยไม่ได้หักระยะเวลาที่คู่สัญญามีสิทธิที่จะได้รับการงดหรือลดค่าปรับนั้น จึงอาจเป็นเหตุให้คู่สัญญาไม่ได้รับความเป็นธรรม คณะกรรมการวินิจฉัยพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง (3) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182 และแสดงความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ดังนี้

1. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างออกเป็นหลายงวด และสัญญาได้ครบกำหนดส่งมอบพัสดุแล้ว แต่คู่สัญญายังมิได้ส่งมอบพัสดุในงวดสุดท้าย เนื่องจากมีเหตุได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 เกิดขึ้น และเป็นผลให้สัญญามีค่าปรับ ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 หากเหตุยังไม่สิ้นสุด เนื่องจากสถานการณ์ของโรคโควิด 19 ไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน และคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวอาจไม่สามารถแจ้งเหตุภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง ดังนั้น เพื่อให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินงานตามสัญญา จึงยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 182 โดยให้คู่สัญญาแจ้งความประสงค์จะของงดหรือลดค่าปรับอันเนื่องจากเหตุดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดต่อหน่วยงาน

ของรัฐ ซึ่งไม่อาจกำหนดจำนวนวันที่จะขอแจ้งเหตุเพื่อลดหรือลดค่าปรับได้ พร้อมทั้งให้หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาโดยยังไม่หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ ทั้งนี้ เมื่อเหตุที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

1.2 หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

2. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างเป็นงวดเดียวหรือกรณีคู่สัญญาส่งมอบพัสดุในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

3. จากกรณีที่รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้ขยายเวลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต่อไปอีกหรือไม่ จึงไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน ดังนั้น จึงถือว่าวันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นวันที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน หรือไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญา และเป็นวันเริ่มต้นของการนับระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือเป็นต้นมา จนกว่าคู่สัญญาสามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ตามปกติโดยไม่มีผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 แต่อย่างใด

4. สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐ ให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

4.1 ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น

4.2 หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น

4.3 หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา

4.4 รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

ค. หนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ชี้แจงความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVIC-19))

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุสำหรับการป้องกัน ควบคุม หรือรักษาโรคโควิด 19 การทำสัญญา การบริหารสัญญา การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา และการตรวจรับพัสดุเพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ยังไม่สิ้นสุดและอาจมีต่อเนื่องไปในอนาคต ดังนั้น หน่วยงานของรัฐสามารถนำแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาได้แจ้งเวียนไปแล้วไปปฏิบัติ จนกว่ารัฐบาลจะได้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ ในช่วงระยะเวลาที่ยังได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามแนวทางตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 164 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2564 ได้

ง. หนังสือ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 รับทราบ เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรมบัญชีกลางกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ซึ่งกรมบัญชีกลางเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) เพื่ออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 ในเรื่องอัตราค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งกำหนดไว้สรุปว่าการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตรายัตวิระหว่างร้อยละ 0.01 - 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ หรือกรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมด พร้อมกันให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 - 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท โดยยกเว้นกรณีสัญญายังมีนิติสัมพันธ์อยู่ หากยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

ภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 โดยกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ มีดังนี้

1.1 สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563

1.1.1 สัญญาฯ ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญาดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้นแต่ไม่เข้าค่าปรับที่เข้าเงื่อนไขการงดหรือลดค่าปรับตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติฯ หากจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 กรณีดังกล่าวไม่เข้าเกณฑ์ที่จะได้รับความช่วยเหลือ

1.1.2 สัญญาฯ ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญาฯ ดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญาฯ กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ และไม่เข้าตามเงื่อนไขตามข้อ 1.1.1 โดยให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.1.3 สัญญาฯ ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญาฯ ดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 แต่ได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญาฯ กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายภายหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และไม่เข้าตามเงื่อนไขตามข้อ 1.1.1 โดยให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.1.4 สัญญาฯ ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญาฯ ครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญาฯ กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากสัญญาดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้น โดยให้คิด

ค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา จนถึงวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.1.5 สัญญา ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญา ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญา กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายภายหลังจากวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากสัญญาดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้นำจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญา แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.1.6 สัญญา ที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญา ครอบคลุมหลังประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังมีได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญา กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากสัญญา มีค่าปรับเกิดขึ้น ให้นำจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญา แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.2 สัญญา ที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563

1.2.1 สัญญา ที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญา ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญา กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากสัญญา ดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้น โดยให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

1.2.2 สัญญา ที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญา ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญา กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายหลังจากวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากสัญญา ดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้น แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ลงนามตามสัญญา จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.2.3 สัญญา ที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และสัญญา ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่ยังมีได้มีการส่งมอบงานกรณีสัญญา กำหนดส่งมอบงานงวดเดียวหรือยังมีได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากสัญญา ดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้นำจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญา แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวน

เท่ากับวันที่ลงนามตามสัญญา จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

1.3 สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ ที่ได้ลงนามหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แล้ว จะไม่ได้รับความช่วยเหลือตามมาตราการนี้

ทั้งนี้ กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้พิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาฯ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 แล้ว ก็ให้นำจำนวนวันดังกล่าวมาหักออกจากจำนวนวันตามมาตราการนี้ และจำนวนวันที่เหลือ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

สำหรับค่าปรับส่วนที่เกินจำนวนวันตามมาตราการนี้ ให้คิดในอัตราที่กำหนดในสัญญาฯ ตามปกติ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ 183 ต่อไป

2. การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐสามารถนำหนังสือแจ้งเวียนฉบับนี้ไปใช้ในการแก้ไขสัญญาฯ ให้สอดคล้องกันต่อไป

จ. หนังสือ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 เรื่อง กำหนดแนวทางการบริหารสัญญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมทั้งมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติและมาตรการดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ใช้บังคับและการตรวจรับและการเบิกจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จแต่อย่างใด

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ) พิจารณาแล้วเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 128 บัญญัติไว้สรุปได้ว่า การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติหรือข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐก่อนวันที่

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และการตรวจรับและการจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติหรือข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานรัฐต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ใช้บังคับ และการตรวจรับและการจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 12 (2) และ (5) ยกเว้นการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 36 ให้การประชุมคณะกรรมการอาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และข้อ 134 กำหนดอัตราค่าปรับเป็นร้อยละ 0 และข้อ 139 วรรคสอง คู่สัญญาไม่ต้องแจ้งเหตุให้ส่วนราชการทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง โดยส่วนราชการสามารถนำแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง 1-5 ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้โดยอนุโลม

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 แนวคิดหลักธรรมาภิบาลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (Good Governance)

หลักธรรมาภิบาล¹ (Good Governance) หมายถึง วิธีการที่ดี ในการใช้อำนาจเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร ในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้จักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย ศึกษาปัญหาทางกฎหมายในประเด็นการกำหนดหลักธรรมาภิบาลและแนวทางในการ

¹ พัทธมา จิตรมหิม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563, หน้า 10 – 11)

สร้างความโปร่งใสตามกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กล่าวว่าเป็นหลักการที่ยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม (rule of law) การปรับปรุงประสิทธิภาพ (efficiency) ความรับผิดชอบ (accountability) ของภาครัฐ และการแก้ปัญหาการทุจริต (corruption) อันเป็นพื้นฐานสำคัญของขอบเขตในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่ง สหประชาชาติ (UNDP) ได้วางหลักพื้นฐานสำคัญของหลักธรรมาภิบาลซึ่งมีหลักการที่สำคัญไว้ 8 ประการ คือ ความโปร่งใส ความเป็นธรรมและความเท่าเทียมหลักนิติธรรม ความรับผิดชอบ การสนองตอบ การประชุมร่วมกันโดยฉันทามติ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หากวิเคราะห์แล้วจะพบว่า ทฤษฎีของหลักธรรมาภิบาลจะเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญต่างๆ ซึ่งแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. ความโปร่งใส (transparency) เป็นพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งของทฤษฎีหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมุ่งเน้นการพิจารณาวินิจฉัยโดยต้องดำเนินการกระบวนการในการพิจารณาวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎ และข้อบังคับต่างๆ ตามกฎหมาย ทั้งนี้ กระบวนการเช่นนี้ต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลที่เพียงพอในลักษณะและการสื่อสารที่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย และมีการให้ข้อมูลต่าง ๆ ไปยังบุคคลที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งจากการวินิจฉัยนั้น ทั้งนี้ หลักความโปร่งใสจะเป็นการแสดงถึงกระบวนการที่เป็นการเปิดเผยและการให้ข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ โดยมีการเปิดเผยขั้นตอนและข้อมูลของภาครัฐที่กำหนดขึ้น เพื่อให้บุคคลที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและได้รับข้อมูลที่เพียงพอที่จะเข้าใจและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายของรัฐจึงต้องมีการเปิดเผยและเผยแพร่ไปสู่สาธารณชน (people in general) และถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้มีการดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในเจตจำนงของรัฐ โดยในทางข้อเท็จจริงนั้น กระบวนการ ในการพิจารณาวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่และการกระทำของรัฐต้องเปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้ โดยองค์กรอื่น ๆ ของรัฐ และรวมถึงการตรวจสอบจากองค์กรพัฒนาเอกชนหรือที่เรียกว่า องค์กรนอกภาครัฐอีกด้วย

2. ความเป็นธรรมและความเท่าเทียม (equity and inclusiveness) เป็นหลักที่ให้ประกันต่อสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) ของบุคคลโดยไม่เลือกปฏิบัติ (discrimination) ต่อบุคคลในสังคม ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่เน้นความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลในสังคมโดยทั่วไปแล้ว บุคคลทุกคนจะรับรู้โดยผ่านความเชื่อว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนร่วมในสังคม ความเป็นธรรมและความเท่าเทียมนี้จะทำให้กลุ่มต่าง ๆ ได้รับการปกป้องและคุ้มครองโดย ไม่ถูกกดขี่ข่มเหง นอกจากนี้ ยังสร้างโอกาสและให้ความเป็นอยู่ที่ดีแก่บุคคล ดังนั้น

จึงควรกำหนดแบบแผนและวิธีการที่ทำให้บุคคลต่าง ๆ ได้รับความมั่นใจว่าทุกคนจะได้รับความเป็นอยู่ที่ดี โดยได้รับความเป็นธรรมและมีสิทธิอันเท่าเทียมกัน

3. หลักนิติธรรม (rule of law) เป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล โดยเป็นหลักที่ประกันต่อความถูกต้องความเป็นธรรมและความยุติธรรมของสังคม ตามแนวคิดและทฤษฎีของ หลักธรรมาภิบาลจะนำหลักนิติธรรมมาปรับใช้ในการกำหนดสิทธิของประชาชนโดยทำให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และเคารพต่อกฎหมายโดยไม่ก่อให้เกิดอคติ (bias) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจสอบการที่มิความเป็นอิสระและเป็นกลาง โดยไม่ใช้อำนาจไปในทางที่ไม่สุจริต หลักนิติธรรมยังเป็นหลักที่ยืนยันว่าการปกครองนั้นเป็นการปกครองโดยกฎหมายไม่ใช่ปกครองโดยบุคคล ดังนั้นการตรากฎหมายที่ดีจึงควรยึดหลักความเป็นธรรม ความเป็นกลาง และเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล โดยรัฐต้องยึดความเป็นธรรมและมีความเป็นกลางในการใช้บังคับกฎหมาย รวมทั้งต้องเคารพต่อสิทธิของบุคคลด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า หลักนิติธรรมเป็นหลักที่จะสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจแก่ประชาชนว่าจะได้รับการปกครองโดยสังคมที่อยู่ภายใต้การยึดถือกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งการยึดหลักนิติธรรมถือเป็นการเน้นย้ำการปกครองโดยกฎหมาย โดยการใช้บังคับกฎหมายจะต้องมี ความเป็นกลางและความโปร่งใส

4. ความรับผิดชอบ (accountability) เป็นรากฐานสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการรับรองและยอมรับว่าผู้กระทำการทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้ที่ใช้อำนาจรัฐ ผู้ดำเนินการด้านธุรกิจ ตัวแทนอาสาสมัครพลเรือนสังคม หรือบุคคลใดก็ตาม จะต้องกระทำการโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบเป็นกรณีสำคัญที่ทำให้ให้นักการเมืองและข้าราชการต่าง ๆ จะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในผลการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะมาจากทางเลือกตั้ง (election) การคัดเลือก (selection) หรือได้รับการแต่งตั้ง (appointment) ก็ตาม เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำและรับผิดชอบต่อการใช้อำนาจหน้าที่ของตน รวมทั้งยังต้องรับผิดชอบต่อองค์กรที่มอบหมายอำนาจให้แก่ตนด้วย หากทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรนั้น กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนและรับผิดชอบต่อองค์กรที่ได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ตน ความรับผิดชอบยังมีผลให้การใช้ทรัพยากรและทรัพย์สินของรัฐเป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่วางไว้ ความรับผิดชอบยังมีผลทำให้นักการเมืองต้องใช้ความสามารถและความตั้งใจที่จะดำเนินนโยบายทางการเมือง (political policy) ให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด (supremacy of law) ของประเทศอีกด้วย

5. การสนองตอบ (responsiveness) เป็นการสนองตอบความต้องการแก่ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ต้องดำเนินการโดยให้บริการแก่ประชาชนในสังคมในระยะเวลาอันเหมาะสม การสนอง

ตอบเป็นหลักฐานสำคัญของทฤษฎีหลักธรรมาภิบาล โดยรัฐต้องกำหนดแนวทางในการดำเนินการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับกฎหมายและมีหลักการยึดหยุ่นโดยอำนวยความสะดวกให้แก่บริบทแห่งสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยอาจพิจารณาได้จากประชาสังคมที่ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม (interest general) และมีเจตจำนงที่ค้ำประกันการดำเนินการเพื่อสังคม โดยลักษณะตามความเป็นจริงแล้ว ความเปลี่ยนแปลงในสังคมเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้น ดังนั้น การดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลจึงต้องดำเนินการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยให้เป็นไปตามพลวัต (dynamic) แห่งสังคมที่เกิดขึ้น การบริการภาครัฐอย่างเต็มความสามารถและมีความยืดหยุ่น จึงถือเป็นการสนองตอบ ต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง

6. การประชุมร่วมกันโดยฉันทามติ (broad consensus) ความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมส่วนรวมอาจมีความแตกต่างกัน และมีความเห็นในการดำเนินการอันหลากหลาย เนื่องจากในสังคมมีกลุ่มบุคคลต่าง ๆ อยู่รวมกัน การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลจึงต้องดำเนินการโดยผ่านฉันทามติ โดยมีการประสานประโยชน์ระหว่างกัน เพื่อสร้างความปรองดองและสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้ การดำเนินการด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จำต้องมีเจตจำนงร่วมกัน (general will) ในสังคม อย่างไรก็ตาม หลักของฉันทามติจะบรรลุผลสำเร็จลงได้นั้นต้องอาศัยองค์ความรู้ที่ดำเนินการโดยสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมวิทยาในแต่ละสังคมด้วย ดังนั้น ทฤษฎีหลักธรรมาภิบาลจึงควรต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อค้นหาฉันทามติ และดำเนินการลดข้อขัดแย้งของกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้บรรลุข้อตกลงร่วมกันที่จะสร้างความพอใจโดยสามารถประสานประโยชน์และความเห็นอันหลากหลายของกลุ่มคนต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ นโยบาย และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ด้วย

7. การมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) โดยการมีส่วนร่วมนั้นเป็นพื้นฐาน สำคัญของทฤษฎีหลักธรรมาภิบาลซึ่งจะนำไปสู่ความเติบโตในทางการเมืองของสังคม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งทางตรง (direct) และทางอ้อม (indirect) โดยผ่านทางผู้แทน (the representative) ของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีหลักธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจเป็นกรณีที่ประชาชนในประเทศไปลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมืองและนำไปสู่การได้ผู้แทนที่เข้าเป็นฝ่ายบริหารประเทศ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมเป็นลักษณะสำคัญของหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดให้ผู้บรรลุนิติภาวะต้องแสดงการตัดสินใจโดยตนเองหรือโดยผ่านทางผู้แทนที่ตนได้เลือก

8. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (efficiency and effectiveness) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดจากกระบวนการในการทำสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้น หลักที่นำมาปรับใช้กับกรณีของหลักธรรมาภิบาลจึงหมายถึง การที่รัฐบาลทำในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ของสังคม

ซึ่งวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้นต้องปฏิบัติตามแผนดำเนินการที่มีความจำเป็นของสังคม โดยต้องจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ประสิทธิภาพเป็นพื้นฐาน สำคัญประการหนึ่งของทฤษฎีธรรมาภิบาลซึ่งครอบคลุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมโดยปกป้องสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อม ส่วนความมีประสิทธิภาพจะเน้นย้ำให้รัฐต้องใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติของสังคม โดยดำเนินการให้บรรลุผลเป็นอย่างดี

2.2.2 หลักการบริหารสัญญา

การบริหารสัญญา หมายถึง การควบคุม หรือดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดในสัญญาในฐานะที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ซื้อหรือผู้ว่าจ้างตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดในสัญญาที่กำหนดให้ผู้ซื้อหรือผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างไร หรือจะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะเป็นการรักษาสิทธิและประโยชน์ของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ²

ผู้บริหารสัญญาหรือผู้ควบคุมสัญญามีหน้าที่ที่จะต้องรับดำเนินการตามกำหนดเวลา หรือขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติในขณะนั้น ผู้บริหารสัญญาหรือผู้ควบคุมสัญญานอกจากจะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขสัญญาหรือดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดในสัญญาแล้วยังจะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย³

ในการบริหารสัญญานั้น ถ้าผู้ขายหรือผู้รับจ้างปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาส่งของหรือส่งมอบงานภายในกำหนดสัญญา ผู้บริหารสัญญามีหน้าที่เพียงตรวจสอบความถูกต้องตามเงื่อนไขสัญญากำหนดเท่านั้น แต่ถ้าหากผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาส่งของหรือส่งมอบงานไม่ถูกต้องหรือส่งมอบงานล่าช้ากว่าอายุสัญญาแล้ว ผู้บริหารสัญญาจะต้องดำเนินการใดให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญโดยพิจารณาจากเรื่องการปรับ การแก้ไขสัญญา การงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา การบอกเลิกสัญญา และหลักประกันสัญญา

² บรม ศรีสุข, 2549. หลักเกณฑ์ส่วนสาระสำคัญของการจัดหาพัสดุของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กับการจัดทำและวิธีการบริหารสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร. บริษัท นิวไทยมิตรการพิมพ์ (1996) จำกัด. หน้า 121.

³ รวีวัลย์ แสงจันทร์. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง "การบริหารการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.2.3 หลักการปรับ

การบังคับในการปฏิบัติตามสัญญา คือ การปรับโดยการกำหนดเป็นเบี้ยปรับ หรือ ค่าปรับ “เบี้ยปรับ หรือค่าปรับ คือ ข้อสัญญาของฝ่ายลูกหนี้ว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งเป็นเบี้ยปรับให้แก่ เจ้าหนี้ในเมื่อตนมิได้ชำระหนี้ หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรตามที่ตกลงกันได้และเบี้ยปรับนี้หาก ลูกหนี้ได้วางเงินหรือทรัพย์สินไว้แก่เจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะริบเงิน หรือทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าลูกหนี้ ไม่ได้วางเงิน หรือทรัพย์สินไว้แก่เจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะริบเงิน หรือทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าลูกหนี้ ไม่ได้วางเงินหรือทรัพย์สินไว้ เจ้าหนี้ก็ชอบที่จะใช้สิทธิเรียกร้องเอาเบี้ยปรับตามที่กำหนดไว้ในสัญญาได้⁴

ก. ลักษณะของเบี้ยปรับ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 379 บัญญัติว่า “ถ้าลูกหนี้สัญญาแก่เจ้าหนี้ว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งเป็นเบี้ยปรับเมื่อตนไม่ชำระหนี้ก็ดี หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรก็ดี เมื่อลูกหนี้ผิดนัดให้รับเบี้ยปรับ ถ้าการ ชำระหนี้อื่นจะพึงทำนั้นได้แก่งวดการอันใดอันหนึ่งหากทำการอันฝ่าฝืนมูลหนี้เมื่อใดก็ให้รับเบี้ยปรับ นั้น”

มาตรา 384 บัญญัติว่า “ถ้าการชำระหนี้ตามที่สัญญาไว้นั้นไม่สมบูรณ์ การที่ตกลงกัน ด้วยข้อเบี้ยปรับในการไม่ปฏิบัติตามสัญญานั้นย่อมไม่สมบูรณ์ดุจกัน แม้ถึงคู่กรณีจะรู้ว่าข้อสัญญานั้น ไม่สมบูรณ์⁵

เบี้ยปรับ คือ ค่าเสียหาย หรือค่าสินไหมทดแทนความเสียหายซึ่งคู่สัญญากำหนดไว้ ล่วงหน้าโดยลูกหนี้ให้สัญญาว่าถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรให้เจ้าหนี้ ริบ หรือเรียกเอาเบี้ยปรับนั้นได้ กรณีการชำระหนี้เป็นการงดเว้นการอันใดอันหนึ่งเมื่อลูกหนี้ฝ่าฝืนกระทำ เมื่อใด เจ้าหนี้อ่อมมีสิทธิริบเบี้ยปรับได้นับแต่นั้น ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 379 ตอนท้ายในการทำ สัญญากันนั้นกฎหมายมิได้บังคับว่าคู่สัญญาจะต้องกำหนดเบี้ยปรับไว้ ดังนั้น คู่สัญญา จึงไม่จำเป็นต้องตกลงกันกำหนดเบี้ยปรับ ถ้าประสงค์จะให้มิเบี้ยปรับก็ต้องตกลงกำหนดไว้ในสัญญาอันก่อนหน้านั้น หรืออาจทำสัญญาเพิ่มเติมเฉพาะเบี้ยปรับอีกส่วนหนึ่ง ถ้าไม่ได้ตกลงกันไว้ ให้มิเบี้ยปรับเมื่อลูกหนี้ไม่ ชำระหนี้ หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรก็ต้องบังคับไปตามบทบัญญัติว่าด้วยผลแห่งหนี้อันเป็นหลัก ทั่วไป

ข้อตกลงเกี่ยวกับเบี้ยปรับเป็นสัญญาอุปกรณ์ ซึ่งนอกจากจะต้องสมบูรณ์ตามหลัก ความสมบูรณ์ของตัวเองแล้วยังขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของสัญญาประธานด้วยแต่คู่สัญญาจะต้องตกลง กันกำหนดเบี้ยปรับไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะมีการไม่ชำระหนี้ โดยอาจตกลงกำหนดไว้ในสัญญาประธานอื่น

⁴ สุปิน พูลพัฒน์. 2552. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมสัญญา, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์. หน้า 362

⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 379 และมาตรา 384

ก่อนนี้ หรือโดยกำหนดสัญญาเพิ่มเติมอีกส่วนหนึ่งต่างหากก็ได้ ข้อตกลงเกี่ยวกับเบี้ยปรับเป็นสัญญาอุปกรณ์ไม่ว่าจะรวมอยู่ในสัญญาประธาน หรือแยกกำหนดไว้ในสัญญาอีกส่วนต่างหาก ถ้าไม่มีสัญญาประธานข้อตกลงเกี่ยวกับเบี้ยปรับอันเป็นสัญญาอุปกรณ์ก็มีไม่ได้ ดังนั้น ถ้าสัญญาประธานไม่สมบูรณ์เพราะเหตุหนึ่งเหตุใด สัญญาอุปกรณ์ย่อมไม่สมบูรณ์ตามไปด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 384 ทั้งนี้ไม่ว่าคู่กรณีจะรู้ หรือไม่รู้ถึงความสมบูรณ์ของสัญญาประธานนั้น

สรุปลักษณะสำคัญของเบี้ยปรับ

1. เบี้ยปรับเป็นค่าเสียหายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจะเรียกชื่อว่า เบี้ยปรับ ค่าปรับ ดอกเบี้ย หรืออย่างไรก็ได้ หากมีลักษณะเป็นค่าเสียหายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าย่อมเป็นเบี้ยปรับเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควรเจ้าหนี้มีสิทธิริบ หรือเรียกเอาเบี้ยปรับได้โดยไม่ต้องนำสืบพิสูจน์ความเสียหาย

2. เบี้ยปรับซึ่งกำหนดไว้เป็นค่าเสียหายล่วงหน้านั้น ถ้าเป็นเงินที่คู่สัญญาจะต้อง ตกลงกันกำหนดจำนวน หรือวิธีคำนวณเบี้ยปรับไว้ด้วย แต่ไม่จำเป็นที่คู่สัญญาจะต้องส่งมอบเบี้ยปรับให้ไว้ แก่กันจะส่งมอบ หรือไม่ส่งมอบก็ได้

3. เบี้ยปรับอาจกำหนดเป็นจำนวนเงิน (มาตรา 379) หรือการชำระหนี้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 382)

ข. ประโยชน์ของเบี้ยปรับ

ประโยชน์ของเบี้ยปรับมี ดังนี้

1) เป็นประกันความรับผิดชอบตามสัญญาเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิริบ เบี้ยปรับ หรือเรียกเอาเบี้ยปรับได้ตามสัญญาโดยไม่ต้องนำสืบพิสูจน์เรื่องค่าเสียหายซึ่งเป็นการตัดปัญหาความยุ่งยาก

2) เป็นการชดเชยค่าเสียหายแก่เจ้าหนี้ทุกอย่างไม่เฉพาะแต่ทางได้เสียในเชิงทรัพย์สิน เพราะในบางกรณีเจ้าหนี้อาจไม่ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินเลย เจ้าหนี้ก็ยังมีสิทธิริบเบี้ยปรับอันเป็นการลงโทษลูกหนี้ในฐานะผิดสัญญาไม่ชำระหนี้ แม้เจ้าหนี้ไม่ได้รับความเสียหายก็มีสิทธิริบเบี้ยปรับได้ตามสัญญา เว้นแต่เบี้ยปรับนั้นจะสูงเกินส่วนที่ศาลมีอำนาจลดลงได้เป็นจำนวนที่พอสมควร

3) เป็นการจำกัดความรับผิดชอบของลูกหนี้โดยคู่สัญญาตกลงกันกำหนดไว้ในสัญญาให้เจ้าหนี้มีสิทธิเพียงริบเบี้ยปรับเป็นค่าเสียหายไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้เพิ่มขึ้นอีก

ค. การคำนวณค่าปรับ

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าปรับได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

“ ข้อ 162 การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ นอกจากการจ้างที่ปรึกษาให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ เว้นแต่การจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจร ให้กำหนดเป็นค่าปรับรายวันในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนดขั้นสูงสุดของการปรับก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในการทำสัญญาจ้างที่ปรึกษา หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า ถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำสัญญากำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาเป็นรายวันในอัตราหรือจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคางานจ้างนั้น

การกำหนดค่าปรับตามวรรคหนึ่งและวรรคสองในอัตราหรือเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ คำนึงถึงราคา กำหนดระยะเวลาของการใช้งาน และลักษณะของพัสดุซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหน้าที่สัญญาของหน่วยงานของรัฐจะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือกระทบต่อการจราจร หรือความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ แล้วแต่กรณี

ในกรณีการจัดหาสิ่งของที่ประกอบกันเป็นชุด ถ้าขาดส่วนประกอบส่วนหนึ่งส่วนใดไปแล้วจะไม่สามารถใช้งานได้โดยสมบูรณ์ แม้คู่สัญญาจะส่งมอบสิ่งของภายในกำหนดตามสัญญาแต่ยังขาดส่วนประกอบบางส่วน ต่อมาได้ส่งมอบส่วนประกอบที่ยังขาดนั้นเกินกำหนดสัญญา ให้ถือว่าไม่ได้ส่งมอบสิ่งของนั้นเลย ให้ปรับเต็มราคาของทั้งชุด

ในกรณีที่การจัดหาสิ่งของคิดราคารวมทั้งค่าติดตั้งหรือทดลองด้วย ถ้าติดตั้งหรือทดลองเกินกำหนดตามสัญญาเป็นจำนวนวันเท่าใด ให้ปรับเป็นรายวันในอัตราที่กำหนดของราคาทั้งหมด

ทั้งนี้ ให้กำหนดเรื่องค่าปรับไว้ในเอกสารเชิญชวนให้ชัดเจนด้วย

ข้อ 163 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่ามีควมจำเป็นจะต้องกำหนดค่าปรับ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 162 เนื่องจากถ้าไม่กำหนดค่าปรับไว้ในสัญญาจะเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ หรืองานที่อยู่ระหว่างการรับประกันความชำรุดบกพร่องจากการซื้อขายคอมพิวเตอร์ ให้พิจารณากำหนดอัตราค่าปรับในกรณีดังกล่าว โดยคำนึงถึงความสำคัญและลักษณะของงานที่จะกำหนด และความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ”⁶

⁶ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 และข้อ 163

คำวินิจฉัยสำคัญในเรื่องค่าปรับ

กรณีการแบ่งงวดงานแต่ละงวดในสัญญาเป็นเงื่อนไขที่คู่สัญญาตกลงแบ่งงวดงานเพื่อประโยชน์ในการจ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวดตามผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว มิใช่เป็นการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญา เมื่อผู้รับจ้างส่งงานไม่เป็นไปตามงวดจึงไม่อาจนำมาคิดค่าปรับตามสัญญาได้

- กรณีคู่สัญญาส่งมอบหลังจากผิดสัญญา เมื่อคู่สัญญาส่งมอบพัสดุตามสัญญาภายหลังผิดสัญญาแล้ว ส่วนราชการมิได้บอกเลิกสัญญาต้องแจ้งสงวนสิทธิการปรับไว้ด้วย ให้คิดค่าปรับนับถัดจากวันครบกำหนดสัญญา หรือข้อตกลงการปรับต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา เช่น สัญญาซื้อขายเป็นชุดให้ปรับทั้งชุดสัญญาซื้อขายสิ่งของรวมติดตั้งหรือทดลองให้ปรับตามราคาของทั้งหมด⁷

หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 สรุปได้ ดังนี้

กรณี	ลักษณะ	อัตรา
การซื้อ/จ้างที่ไม่ใช่ต้องการผลสำเร็จของงานพร้อมกัน	กำหนดค่าปรับเป็นรายวันอัตราตายตัว	ระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ (ระบุร้อยละเท่าใด)
การจ้างที่ต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน	กำหนดเป็นรายวันเป็นจำนวนตายตัว	ในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคาจ้างนั้น (ทั้งสัญญา) แต่ไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท (ระบุจำนวนเงินกี่บาทต่อวัน) (คำนวณได้ต่ำกว่า 100 บาท ต้องกำหนด 100 บาท ถ้าคำนวณได้มากกว่า 100 บาท ให้กำหนดตามที่คำนวณได้)
งานจ้างก่อสร้างสาธารณูปโภคกระทบต่อการจราจร	กำหนดอัตราค่าปรับเป็นรายวันอัตราตายตัว	ในอัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น แต่อาจจะกำหนด ชั้นสูงสุดของการปรับได้ (ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด)

ตารางที่ 1 อัตราค่าปรับตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

⁷ พิชัย มิลทองคำ. เอกสารประกอบคำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม. หน้า 36

2.2.4 การแก้ไขสัญญา

ก. หลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญา ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

“มาตรา 97 สัญญา หรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

- (1) เป็นการแก้ไขตามมาตรา 93 วรรคห้า
- (2) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์

(3) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ หรือประโยชน์สาธารณะ

(4) กรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในกรณีการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียประโยชน์หรือไม่รัดกุมพอก็ให้ส่งร่างสัญญาที่แก้ไขนั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

แก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อเพิ่มวงเงิน เมื่อรวมวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมและวงเงินที่เพิ่มขึ้นใหม่แล้ว หากวงเงินรวมดังกล่าวมีผลทำให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องดำเนินการให้ผู้มีอำนาจสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินรวมดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อลดวงเงิน ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินเดิมเป็นผู้อนุมัติในการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง⁸

จากข้อกำหนดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การแก้ไขสัญญานั้น ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงมิได้ เว้นแต่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้น ต้องไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์หรือการแก้ไขเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และต้องเป็นธรรมแก่คู่สัญญาโดยจะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

ข. การแก้ไขสัญญา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็นผู้ขอแก้ไข เช่น สินค้าที่ผู้ขายได้ตกลงขายนั้นผู้ผลิตได้เลิกผลิตไปแล้ว ผู้ขายจึงขอแก้ไขสัญญาเพื่อขอส่งมอบสินค้านั้นใหม่ที่ผลิตแทนรุ่นเดิมและมีคุณสมบัติ หรือ

⁸ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 97

คุณลักษณะที่เทียบเท่า หรือดีกว่าเดิมโดยไม่มีการเรียกร้อยราคาเพิ่มขึ้น

2) หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไข เช่น กรณีที่หน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้างในภายหลัง หรือกรณีต้องการเพิ่มเติมคุณลักษณะบางอย่างของสิ่งของที่ซื้อหรือจ้าง

ค. ข้อพิจารณาประกอบการแก้ไขสัญญา มีดังนี้

1) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่มีการลงนามแล้วจะกระทำได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

1.1) มีความจำเป็นโดยไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง

1.2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาในกรณีต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือแล้วแต่กรณีด้วย

2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานให้ตกลงไปพร้อมกัน

3) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง หรือเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรับผิดชอบหรือสามารถรับรองคุณลักษณะเฉพาะแบบและรายการของงานก่อสร้างหรืองานพิเศษเฉพาะอย่าง

2.2.5 การงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา

ก. เหตุที่จะใช้ในการของงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา

เหตุในการของงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงของคู่สัญญานั้นถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

“มาตรา 102 การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุจริต
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการของลดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”⁹

ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

“ข้อ 182 การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา 102 ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายหรือเหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและข้อกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น”¹⁰

กล่าวโดยสรุป เมื่อหน่วยงานของรัฐได้มีการลงนามในสัญญาแล้วจะงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลานั้นให้พิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงและตามกรณีที่เกิดอุปสรรคขึ้นดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เหตุตามข้อ (2) (3) และ (4) ต้องระบุเงื่อนไขให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุไว้ในสัญญาด้วยว่าจะต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนดคู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของด หรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการในภายหลังมิได้ ทั้งนี้ อำนาจการพิจารณาของดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาเป็นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

สำหรับเหตุตามข้อ (1) ถือว่าเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีหลักฐานชัดเจน หรือทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้นจึงไม่ต้องแจ้งเหตุไว้ในสัญญา

⁹ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102

¹⁰ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182

การทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาว่าจ้าง สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจ้างที่ปรึกษาจะกำหนดระยะเวลาให้ส่งมอบสิ่งของงานก่อสร้าง หรืองานจ้างซึ่งสัญญาดังกล่าว จะกำหนดเบี้ยปรับ (ค่าปรับ) ทั้งนี้ เพื่อกำหนดค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการผิดสัญญา ในการส่งมอบสิ่งของงานก่อสร้าง หรืองานจ้างล่าช้า โดยจะปรับคู่สัญญาเป็นรายวันจนถึงวันที่ส่งมอบสิ่งของงานก่อสร้างหรืองานจ้างตามระยะเวลาที่ล่าช้า ดังนั้น ในสัญญาว่าจ้าง สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาจ้างที่ปรึกษาจะมีข้อสัญญาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ที่ให้อำนาจหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาลด หรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาได้ตามจำนวนที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณีตามที่กฎหมายกำหนด

ข. ข้อสังเกตในการพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง

การงดหรือลดค่าปรับจะต้องเป็นกรณีที่คู่สัญญาได้ส่งมอบสิ่งของหรือส่งมอบงานตามสัญญาแล้วแต่ส่งมอบสิ่งของล่าช้า หรือส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดของสัญญาและจะต้องถูกปรับตามสัญญา แต่เนื่องจากมีเหตุอุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (1) – (4) จึงต้องนำเหตุนั้นมางดหรือลดค่าปรับ

การขยายเวลาทำการ ปกติจะเรียกว่าขยายอายุสัญญาหรือต่ออายุสัญญา ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการขยายเวลาทำการ คือ การชดเชยระยะเวลาที่เสียไป หรือระยะเวลาที่ขัดขวางการดำเนินการตามสัญญา โดยจะต้องเป็นเหตุหนึ่งเหตุใดตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (1) – (4) และยังไม่มีการส่งมอบสิ่งของหรืองานงวดสุดท้ายเพื่อที่คู่สัญญาจะได้นำระยะเวลาที่ขยายให้ไปทำงานที่เหลืออยู่ หรือเพื่อส่งมอบสิ่งของ ซึ่งการขอขยายเวลาตามสัญญาจะต้องดำเนินการก่อนหมดเวลาทำการตามสัญญา

ค. การแจ้งเหตุในการของงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้าง หรือผู้ขายต้องแจ้งเหตุภายใน 15 วัน นับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดเพื่อต้องการทราบความจริงว่าเหตุตาม (2) และ (3) ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ได้เกิดขึ้นจริงและมีความเสียหายจริงเพราะบางครั้งแม้จะเกิดเหตุตาม (2) และ (3) ผู้รับจ้าง หรือผู้ขายยังทำการได้อยู่ไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด ดังนั้น มีบางกรณีที่ผู้รับจ้าง หรือผู้ขายมิได้ขอลดงดค่าปรับหรือขอขยายเวลามาโดยเฉพาะและเพื่อให้คู่สัญญานำพยานเอกสารและพยานบุคคลและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นพิสูจน์ให้ส่วนราชการได้ทราบถึงเหตุที่เกิดขึ้นตาม (2) และ (3) หากปล่อย

ระยะเวลาที่ไ้ไว้นาน พยานเอกสาร พยานบุคคลและข้อเท็จจริงก็จะสูญหายและหายากอันจะทำให้ส่วนราชการจะหาเหตุผลข้อเท็จจริงพยานหลักฐานดังกล่าวมารับรองความรับผิดชอบของตนในการลดทอนค่าปรับหรือขยายเวลาทำการให้กับคู่สัญญา

การแจ้งเหตุตาม (2) และ (3) ภายใน 15 วัน นับแต่เหตุสิ้นสุด คู่สัญญาจะแจ้งเหตุก่อน 15 วัน ได้หรือไม่ มีข้อพิจารณาว่าการแจ้งเหตุดังกล่าวสามารถทำได้ 2 ช่วงระยะเวลา ดังนี้

1) เมื่อมีเหตุตาม (2) และ (3) เกิดขึ้น คู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้างหรือผู้ขายสามารถแจ้งเหตุขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้เหตุตาม (2) และ (3) สิ้นสุดก่อนแล้วจึงแจ้งเหตุภายใน 15 วัน ดังกล่าว

2) เมื่อเหตุตาม (2) และ (3) สิ้นสุดลง คู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้างหรือผู้ขายจะแจ้งเหตุขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตาม (2) และ (3) ภายใน 15 วัน มิฉะนั้น ถือว่าผู้รับจ้างหรือผู้ขายสละสิทธิดังกล่าว

การที่หน่วยงานของรัฐจะลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาจะต้องพิจารณาก่อนว่า “นับแต่เหตุตาม (2) และ (3) ได้สิ้นสุดลง คู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้างหรือผู้ขายได้แจ้งเหตุดังกล่าวเป็นหนังสือให้ส่วนราชการทราบก่อน หรือภายหลังสิบห้าวันนับแต่เหตุสิ้นสุด” หรือไม่ ถ้าไม่มีการแจ้งเหตุจะถือว่าผู้รับจ้าง หรือผู้ขายสละสิทธิการขอลดหรือลดค่าปรับหรือการขอขยายเวลาทำการตามสัญญา ซึ่งกำหนดให้ผู้รับจ้างและผู้ขายต้องแจ้งเหตุตาม (2) หรือ (3) ภายใน 15 วัน นับแต่เหตุสิ้นสุดลง เว้นแต่เป็นเหตุตาม (1) ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือส่วนราชการทราบที่อยู่แล้วมาแต่ต้น คู่สัญญาฝ่าย ผู้รับจ้าง หรือผู้ขายที่ไม่แจ้งเหตุตาม (1) เพราะโดยหลักเมื่อเป็นความผิด หรือความบกพร่องของส่วนราชการจะต้องถือว่าส่วนราชการเป็นฝ่ายผิดสัญญาที่ส่วนราชการจะต้องขยายเวลาทำการให้ เช่น กรณีส่วนราชการส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าทำงานไม่ได้ ส่วนราชการย่อมทราบเหตุนี้มาแต่ต้นและต้องถือเป็นความผิดของส่วนราชการ เป็นต้น

ง. การกำหนดระยะเวลาที่เกิดอุปสรรคและพยานหลักฐาน

1) อุปสรรคที่เป็นเหตุสุดวิสัย หรือเหตุการณ์อันหนึ่งที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือรับรองการเกิดอุปสรรคว่าเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด สิ้นสุดลงเมื่อใด พยานหลักฐาน ได้แก่ หนังสือรับรองจากผู้ควบคุมงาน เป็นต้น

2) กรณีไม่ใช่ความผิดของคู่สัญญา แต่เป็นกรณีความผิดที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐ

2.1) การจะให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรืออนุมัตินั้นจะถือว่าหนังสือของคู่สัญญาส่งมาถึงฝ่ายสารบรรณ เมื่อวันที่เท่าใด อุปสรรคจะเริ่มนับวันรุ่งขึ้นและเมื่อส่วนราชการพิจารณาเห็นชอบ หรืออนุมัติจะมีหนังสือแจ้งคู่สัญญาทราบอุปสรรครอการเห็นชอบ หรืออนุมัติจะนับถึงวันที่คู่สัญญาได้รับหนังสือ โดยจะตรวจสอบจากไปรษณีย์ตอบรับ เช่น บริษัท A ส่ง

หนังสือลงวันที่ 1 มีนาคม 2564 ส่งหนังสือถึงฝ่ายสารบรรณในวันที่ 3 มีนาคม 2564 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเห็นชอบ ดังนี้ อุปสรรคจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2564 เป็นต้นไป เมื่อหน่วยงานของรัฐพิจารณาเสร็จมีหนังสือแจ้งเห็นชอบลงวันที่ 15 มีนาคม 2564 และบริษัท A ได้รับหนังสือวันที่ 18 มีนาคม 2564 ดังนั้น อุปสรรคจะเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 4 -18 มีนาคม 2564 รวม 15 วัน

2.2) กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้สั่งให้หยุดงาน อุปสรรคจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่สั่งให้หยุดงานและสิ้นสุดลงก่อนวันที่ที่สั่งให้เข้าทำงาน เช่น หนังสือสั่งให้หยุดงานในวันที่ 1 เมษายน 2564 ต่อมาส่วนราชการได้มีหนังสือสั่งให้เข้าทำงานในวันที่ 20 เมษายน 2564 ดังนั้นอุปสรรคจึงเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 – 20 เมษายน 2564 รวม 20 วัน

จ. การนับจำนวนวันที่เกิดอุปสรรค

ปกติการนับจำนวนวันที่เกิดอุปสรรคจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่เกิดอุปสรรคจนถึงวันที่อุปสรรคสิ้นสุดลง แต่มีบางกรณีจะต้องดูแผนงานของคู่สัญญาประกอบด้วย ดังนี้

1. กรณีตามแผนงานถ้าแผนงานซ้ำซ้อนกันบางส่วนและไม่มีการทำงานแม้ว่าจะมีอุปสรรคเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 - 30 พฤษภาคม 2564 แต่ตามแผนงานในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 - 30 พฤษภาคม 2564 ไม่มีการทำงาน ดังนั้น อุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ 1 พฤษภาคม 2564 - 30 พฤษภาคม 2564 จึงต้องนำมาตัดออก

2. กรณีตามแผนงานที่มีระยะเวลาทำงานซ้ำซ้อนกัน คือ เริ่มต้นพร้อมกันสิ้นสุดพร้อมกัน เมื่อเกิดอุปสรรคขึ้นแต่งงานอื่นที่แผนงานซ้ำซ้อนกันสามารถทำงานได้ ดังนั้น ต้องถือว่าเกิดอุปสรรค เช่น

(1) งานก่อสร้าง 1

เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2564

(2) งานก่อสร้าง 2

เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2564

(3) งานก่อสร้าง 3

เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2564

งานก่อสร้าง 1 เกิดอุปสรรค แต่งานก่อสร้าง 2 และงานก่อสร้าง 3 สามารถทำงานได้ ดังนั้น ต้องถือว่าเกิดอุปสรรคในการทำงาน ทั้งนี้ ถ้างานก่อสร้างทั้งสามเกิดอุปสรรคทั้งหมด แต่ระยะเวลาที่เกิดอุปสรรคไม่เท่ากัน ต้องใช้ระยะเวลาที่เกิดอุปสรรคมากที่สุดมาขยายเวลาทำการตามสัญญา

2.2.6 จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543

จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุนั้น สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นร (กพ) 1305/ว 2324 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2543 แจงให้ทราบถึงจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543 ที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ) ได้กำหนดขึ้นรวม 12 ประการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหมายถึงผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำการซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและ ควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุ มีความสำนึกในการปฏิบัติงานและพัฒนางานด้านพัสดุในหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ) จึงได้กำหนดให้มีจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนนอกจากประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่หน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งได้กำหนด ดังนี้

1. วางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุ
2. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกและความโปร่งใส สามารถให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบได้ตลอดเวลา
3. มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนางาน โดยเรียนรู้ถึงเทคนิควิทยาการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนำมาปฏิบัติงานให้รวดเร็วมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น
4. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบปฏิบัติของทางราชการอย่างเคร่งครัด
5. ดำเนินการให้มีการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของหน่วยงานอย่างประหยัดคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานและประโยชน์ของส่วนรวมของราชการเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความถูกต้องยุติธรรม และความสมเหตุสมผลประกอบด้วย
7. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานด้วยความเอาใจใส่ โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือในเรื่องการให้ความคิดเห็นตามหลักวิชาการ แก้ไขปัญหาาร่วมกันและการพัฒนางาน
8. ไม่เรียกรับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใดทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากผู้ขาย ผู้รับจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามามีนิติสัมพันธ์กับทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ
9. ปฏิบัติต่อผู้ขาย ผู้รับจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามามีนิติสัมพันธ์กับทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ รวมถึงการรับฟังผู้มาร้องเรียนร้องทุกข์ ด้วยความเป็นธรรมเอื้อเฟื้อมีน้ำใจ แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติดังกล่าวต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม

10. ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการเสริมสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านพัสดุให้สามารถพัฒนางานจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นวิชาชีพเฉพาะสาขาหนึ่ง

11. ผู้บังคับบัญชาด้านพัสดุพึงใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานและในการส่งเสริมสนับสนุนการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล

12. ผู้บังคับบัญชาด้านพัสดุพึงควบคุม ตรวจสอบ ดูแล และกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณนี้อย่างเคร่งครัด ในกรณีที่พบว่ามี การประพฤติปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามจรรยาบรรณนี้ ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้มีการดำเนินการให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณนี้ต่อไป

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

3.1 วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาได้เลือกวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยทบทวนจากเอกสาร รายงานวิจัย บทความวิชาการ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีรายละเอียด การศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวม และประมวลผลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมถึงศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือเวียน ของกรมบัญชีกลาง และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พสดุภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมถึงสัมภาษณ์ ผู้บังคับขากลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ผู้ที่มี หน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติ หน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เพื่อนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการการศึกษา วิเคราะห์ต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 เรื่อง ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ การสังเคราะห์
3. การประมวลผลข้อมูล
4. การเรียบเรียงและจัดหมวดหมู่ข้อมูล
5. การแสดงผลข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) และสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานพัสดุ สำนักงานคลังและงบประมาณ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักงานคลังและงบประมาณ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานและการสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้ต้องมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ผู้ศึกษาจะต้องกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการและจัดทำรายการเอกสารหลักฐานให้เป็นระบบเพื่อความสะดวกในการค้นหาและศึกษาในรายละเอียดต่อไป ซึ่งเป็นส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้ศึกษาได้คัดเลือกก่อนว่าเอกสารหลักฐานและผู้สัมภาษณ์เหล่านั้นได้ให้ข้อมูลที่มีคุณภาพหรือไม่และต้องศึกษาเอกสารหลักฐานอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งอาจจัดบันทึกอย่างละเอียด หรือเลือกบันทึกเฉพาะประเด็นที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของการรวบรวมและถูกต้องตรงความเป็นจริงโดยข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์เพื่อนำมาจัดทำงานศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
2. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
3. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563
4. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563
5. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564
6. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564
7. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564
8. คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
9. บทความทางวิชาการ และข้อมูลจาก Website
10. สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานพัสดุ สำนักงานคลังและงบประมาณ ในฐานะหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักงานคลังและงบประมาณ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาจะดำเนินการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎีและกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งของทางราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว จากนั้นจะดำเนินการวิเคราะห์สภาพฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำมาศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ; กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐที่เกิดจากเหตุสุดวิสัยเนื่องจากการแพร่ระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งถือเป็นเหตุสุดวิสัย ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) ที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้สัญญาของหน่วยงานของรัฐและของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การบริหารสัญญากรณีการจ้างเหมาบริการเพื่อศึกษาดูงาน อบรมหลักสูตร ประชุมจัดงาน ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ในปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยและรัฐได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรและหลายพื้นที่มีการประกาศงดออกนอกเคสสถานและการเดินทางเข้า - ออก ในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐกรณีต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 และยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

กรณี	วิธีดำเนินการ
<p>1. กรณีที่โรคโควิด 19 เกิดขึ้นก่อนที่หน่วยงานของรัฐจะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับคัดเลือก</p>	<p>1.1 เมื่อหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับคัดเลือกมาลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐภายในระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐกำหนด และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกได้แจ้งเป็นหนังสือต่อหน่วยงานของรัฐว่าไม่สามารถจะลงนามในสัญญาได้เนื่องจากได้รับผลกระทบจากโรคโควิด 19 กรณีที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าต้องลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือเรียก ผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดมาทำสัญญาหรือข้อตกลง หากเรียกแล้วไม่ยอมเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลง ให้หน่วยงานของรัฐเรียกผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำรายถัดไปหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดรายถัดไปตามลำดับ แล้วแต่กรณี มาลงนามในสัญญาหรือข้อตกลง</p> <p>1.2 กรณีที่ผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดมาทำสัญญาหรือข้อตกลง หากเรียกแล้วไม่ยอมเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลงให้ถือว่าผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกมีเหตุอันสมควร ไม่เข้าลักษณะการเป็นผู้ทำงานตามมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้ ให้รวมถึงผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกที่เสนอราคาต่ำสุดรายถัดไปหรือผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุด</p>

ตารางที่ 2 ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

กรณี	วิธีดำเนินการ
	<p>รายถัดไปด้วย ดังนั้น กรณีนี้หน่วยงานของรัฐจึงไม่ต้องดำเนินการพิจารณาให้เป็นผู้ที่ทำงานตามระเบียบฯ ข้อ 193 และให้หน่วยงานของรัฐคืนหลักประกันการเสนอราคาให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอทุกราย</p>
<p>2. กรณีที่โรคโควิด 19 เกิดภายหลังจากที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา</p>	<p>2.1 การบริหารสัญญา</p> <p>2.1.1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) โดยเหตุสุดวิสัยให้เป็นที่ไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 8 ที่บัญญัติว่า “เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ตี จะให้ผลพิบัติก็ตี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุ นั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”</p> <p>2.1.2 การพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้ดำเนินการดังนี้</p> <p>(ก) กรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง</p> <p>(ข) กรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง</p>

ตารางที่ 2 ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) (ต่อ)

กรณี	วิธีดำเนินการ
	<p>ทั้งนี้ “จำนวนวันที่เกิดขึ้นจริง” ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาจากกฎหมาย ข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งของทางราชการที่ให้หน่วยงานของรัฐปิดทำการ หรือสั่งห้ามเข้าพื้นที่หรือสั่งปิดสถานที่หรือสั่งห้ามกระทำการใด ๆ จนถึงวันที่เปิดทำการหรือวันที่กระทำการหรือดำเนินการได้ตามปกติ</p> <p>2.2 การตรวจรับพัสดุของหน่วยงานของรัฐ หากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่สามารถดำเนินการตรวจรับพัสดุตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ หรือในกรณีงานจ้างก่อสร้างที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่สามารถออกไปตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ ตามที่กำหนดเวลาได้ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <p>2.2.1 ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือกรรมการในคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แล้วแต่กรณี โดยอาจแต่งตั้งบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ เป็นคณะกรรมการหรือกรรมการตรวจรับพัสดุแทน</p> <p>2.2.2 ให้เลื่อนระยะเวลาการตรวจรับพัสดุออกไปก่อนจนกว่าคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะสามารถดำเนินการตรวจรับพัสดุนั้น ๆ ได้</p>

ตารางที่ 2 ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) (ต่อ)

จากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องหารือไปยังคณะกรรมการการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เพื่อช่วยพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นว่าสามารถดำเนินการตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่

24 เมษายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาให้หน่วยงานดูเงื่อนไขให้ครบทุกข้อและให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ภายใต้กฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด โดยหากหน่วยงานของรัฐเห็นว่าข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่าผู้ชนะการเสนอราคา ไม่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด -19 และการที่ผู้ชนะการเสนอราคาไม่เข้าทำสัญญานั้นไม่มีเหตุอันสมควรอันเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการทิ้งงานซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐดังกล่าวข้างต้น และเป็นกรณีที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ กรณีนี้หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาให้เป็นผู้ทิ้งงานพร้อมความเห็นของหน่วยงานของรัฐเสนอไปยังปลัดกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาสั่งให้เป็นผู้ทิ้งงาน ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 109 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 193 ต่อไป หากผู้ชนะการเสนอราคาได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ต่อไป

4.2 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา หรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าการบริหารสัญญากรณีที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ว่าเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถนำเหตุดังกล่าวไปพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ได้ขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตาม

สัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญา แต่หน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถที่จะคำนวณระยะเวลาที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบอย่างแท้จริงได้ เป็นผลให้เมื่อคู่สัญญาส่งมอบงาน หน่วยงานของรัฐก็ได้ดำเนินการคิดค่าปรับและหักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างที่จะต้องชำระสำหรับการชำระเงินในงวดนั้น ๆ ทั้งนี้โดยไม่ได้หักระยะเวลาที่คู่สัญญามีสิทธิที่จะได้รับการงดหรือลดค่าปรับนั้นจึงอาจเป็นเหตุให้คู่สัญญาไม่ได้รับความเป็นธรรม คณะกรรมการวินิจฉัยพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง (3) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182 และข้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 สรุปได้ดังนี้

กรณี	วิธีปฏิบัติ
1. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างออกเป็นหลายงวด และสัญญาได้ครบกำหนดส่งมอบพัสดุแล้ว แต่คู่สัญญายังมิได้ส่งมอบพัสดุในงานงวดสุดท้าย เนื่องจากมีเหตุได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 เกิดขึ้น และเป็นผลให้สัญญามีค่าปรับ	ให้ดำเนินการ ดังนี้ 1.1 หากเหตุยังไม่สิ้นสุด เนื่องจากสถานการณ์ของโรคโควิด 19 ไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน และคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวอาจไม่สามารถแจ้งเหตุภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง ดังนั้น เพื่อให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินงานตามสัญญา จึงยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 182 โดยให้คู่สัญญาแจ้งความประสงค์จะของดหรือลดค่าปรับอันเนื่องจากเหตุดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่อาจกำหนดจำนวนวันที่จะขอแจ้งเหตุเพื่องดหรือลดค่าปรับได้ พร้อมทั้งให้หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาโดยยังไม่หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวด นั้น ๆ ทั้งนี้ เมื่อเหตุที่ได้รับผลกระทบจาก

ตารางที่ 3 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVid-19))

กรณี	วิธีปฏิบัติ
	กรณีโรคโควิด 19 ได้สิ้นสุดลงแล้วให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป 1.2 หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป
2. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างเป็นงวดเดียวหรือกรณีคู่สัญญาส่งมอบพัสดุในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง	คู่สัญญาหรือข้อตกลงเป็นสำคัญ
3. จากการที่รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรโดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้ขยายเวลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต่อไปอีกหรือไม่ จึงไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน ดังนั้น จึงถือว่าวันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นวันที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน หรือไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญา และเป็นวันเริ่มต้นของการนับระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้นมาจนกว่าคู่สัญญาสามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ตามปกติโดยไม่มีผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 แต่อย่างใด	ถือว่าวันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นวันที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน หรือไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญา และเป็นวันเริ่มต้นของการนับระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้นมา จนกว่าคู่สัญญาสามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ตามปกติโดยไม่มีผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 แต่อย่างใด

ตารางที่ 3 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVid-19) (ต่อ)

<p>4. สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น</p>	<p>4.1 ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น</p> <p>4.2 หลักฐานที่ แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น</p> <p>4.3 หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริง และเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา</p> <p>4.4 รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง</p>
--	--

ตารางที่ 3 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVid-19) (ต่อ)

ประกอบกับคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักสอบสวน 1 เรื่อง ร้องเรียนเลขที่ 325/2564 เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ 800/2564 ลงวันที่ 17 เมษายน 2564 ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับข้อร้องเรียนจากสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยนายอังสุรสม์ อารีกุล นายกสมาคม ประเด็นเรื่องร้องเรียน คือ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) แต่แนวทางดังกล่าวให้อำนาจแก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นคู่สัญญามีดุลพินิจในการพิจารณา ซึ่งทำให้เกิดการพิจารณาที่ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความล่าช้าและเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาหนังสือเวียนฉบับนี้แล้ว ข้อ 4 ได้ระบุถึงหลักฐานและเอกสารที่ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ที่ว่าหลักเกณฑ์การงด หรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด คือ ระเบียบ

กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 178 ซึ่งระบุหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ควบคุมงาน ข้อ 178 (3) ว่า “ผู้ควบคุมงาน มีหน้าที่จัดบันทึกสภาพการปฏิบัติของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวันพร้อมทั้งตรวจการปฏิบัติงานหรือการหยุดงานและสาเหตุการหยุดงานอย่างน้อยสองฉบับเพื่อรายงานให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทราบ...” เช่นนี้เห็นว่า หากไม่มีการจัดทำรายงานผู้ควบคุมงาน ไม่มีรายละเอียด จะก่อให้เกิดอุปสรรคในด้านการพิจารณา เพราะถึงแม้ผู้ประกอบการจะได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และคงอยู่ในสถานการณ์ แต่ความเสียหายที่ได้รับของแต่ละงานนั้นมีความแตกต่างกันออกไป เช่น กรณีที่ 1. การก่อสร้างในเขตพื้นที่สีแดง ไม่สามารถดำเนินการได้เลย 2. การก่อสร้างไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมสามารถดำเนินการต่อไปได้ 3. การก่อสร้างไม่อยู่ในพื้นที่ควบคุมแต่ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากไม่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานออกมาจากพื้นที่ได้ (กรณีแรงงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยง) จะเห็นได้ว่าถึงแม้จะอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดเช่นเดียวกัน แต่ผลกระทบที่ได้รับนั้นต่างกันซึ่งสิ่งที่จะเป็นตัวชี้วัดปริมาณการได้รับผลกระทบของแต่ละงานได้อย่างชัดเจนก็คือ รายงานการควบคุมงานก่อสร้าง หรือเอกสารประกอบอื่นสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาข้อเท็จจริง พึงต้องพิจารณาผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม ซึ่งต้องพิจารณาและขยายทำการตามสัญญาตามมาตรา 102 โดยต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ และต้องพิจารณาด้วยความสุจริต

ปัญหาความเดือดร้อนที่ผู้ประกอบการได้รับนั้นสามารถรับฟังได้ว่าผู้ประกอบการได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จริง และควรที่จะหาแนวทางช่วยเหลือ แม้ว่าผู้ประกอบการจะไม่สามารถขอขยายเวลาตามจำนวนวันที่แน่นอนได้แต่หากพิจารณาถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและมีการออกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องมาเป็นลำดับ เพื่อห้ามการออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด การจำกัดการเดินทาง การห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง และการห้ามใช้อาคารหรือสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการติดโรค และต่อมาได้มีการออกข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 10) เพื่อยกเลิกการห้ามออกนอกเคหสถาน และมีการผ่อนคลายนโยบายมาตรการ คือ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2563 จำนวน 81 วัน กรณีเช่นนี้เห็นว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความชัดเจนว่าเหตุสุวัตรวิสัยเกิดขึ้น มีจำนวนวันเกิดเหตุที่แน่นอนตามประกาศและข้อกำหนดของรัฐบาล และมีความชัดเจนว่าผู้ประกอบการก่อสร้างทั้งหมดได้รับความเดือดร้อนในช่วงเวลาดังกล่าว จึงเป็นช่วงที่สมควรจะให้ผู้ประกอบการได้รับการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา แต่หากผ่านช่วงระยะเวลาดังกล่าวแล้วสมควรที่จะให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้สัญญาใช้ดุลพินิจในการลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการให้แก่ผู้สัญญาตามข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป

โดยผู้ประกอบการมีหน้าที่จะต้องขวนขวายและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องนำเอกสารมาแสดงเพื่อประกอบการพิจารณาตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ฉบับลงวันที่ 10 กันยายน 2563 ข้อ 4 ซึ่งได้แก่ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงประกาศที่เกี่ยวข้อง หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา และรายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง เมื่อมีการยื่นเอกสารครบถ้วนแล้วหน่วยงานจะต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาและหากมีการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ หรือไม่ใช้ดุลพินิจ อาจนำไปสู่เรื่องการประทุพติโดยมิชอบ และอาจเป็นความผิดทางวินัยและทางอาญา

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อเสนอแนะให้นายกรัฐมนตรีแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเพื่อรับไปดำเนินการและกำชับให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้สัญญากับผู้ประกอบการใช้ดุลพินิจประกอบการพิจารณา กรณีลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นำไปใช้ในการปฏิบัติ ดังนี้

1. เหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) นับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2563 จำนวน 81 วัน ควรจะได้รับการยกเว้นทั้งหมด

2. กรณีอื่นที่จะขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ต้องประกอบด้วยเอกสารหลักฐานตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 ข้อ 4 โดยหน่วยงานของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพึงใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้มีหนังสือที่ นร 0401.2 (ศคบ.)/5773 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เร่งรัดการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างจากผลกระทบของโรคโควิด-19 โดยสำนักงานเลขาธิการศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 แจ้งว่าสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบแล้ว มีบัญชามอบหมายสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องรัฐมนตรีทุกกระทรวงทราบและพิจารณาดำเนินการ ตลอดจนกำชับหน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอ

จากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องหารือไปยังคณะกรรมการการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เพื่อช่วยพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นว่าสามารถดำเนินการตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาให้หน่วยงานของรัฐดูเงื่อนไขให้ครบทุกข้อและให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ภายใต้กฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

4.3 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 เรื่อง ข้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVIC-19))

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือ การขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุสำหรับการป้องกัน ควบคุม หรือรักษาโรคโควิด 19 การทำสัญญา การบริหารสัญญา การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา และการตรวจรับพัสดุ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ยังไม่สิ้นสุดและอาจมีต่อเนื่องไปในอนาคต ดังนั้น หน่วยงานของรัฐสามารถนำแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาได้แจ้งเวียนไปแล้วไปปฏิบัติจนกว่ารัฐบาลจะได้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ ในช่วงระยะเวลาที่ยังได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามแนวทางตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 164 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2564 ได้

4.4 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากระทรวงการคลังได้เสนอ เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้คณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 รับทราบ เรื่อง ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อเป็น

การแก้ไขปัญห เศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรมบัญชีกลางกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ซึ่งกรมบัญชีกลางเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) เพื่ออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 ในเรื่องอัตราค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งกำหนดไว้สรุปว่าการทำสัญญาหรือข้อตกลง เป็นหนังสือ ให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราทายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 - 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบหรือกรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกันให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 - 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท โดยยกเว้นกรณีสัญญายังมีนิติสัมพันธ์อยู่ หากยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 โดยกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

กรณี	จำนวนค่าปรับ	มาตรการให้ความช่วยเหลือ
ลงนามในสัญญาก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563	1. จำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้น เกินร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563	ไม่เข้าเกณฑ์ได้รับความช่วยเหลือ
	2. มีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ	ให้คิดค่าปรับร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตรากติ

ตารางที่ 4 มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กรณี	จำนวนค่าปรับ	มาตรการให้ความช่วยเหลือ
	3. มีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 แต่ส่งมอบงานงวดสุดท้ายภายหลังจากวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ	ให้คิดค่าปรับร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับอัตราปกติ
	4. หากสัญญาครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ซึ่งได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้ตรวจรับพัสดุ	หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้คิดค่าปรับร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
	5. หากสัญญาครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายหลังจากวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ 6. หากสัญญาครบกำหนดหลังประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย	หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้นับจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญา แล้วให้คิดค่าปรับร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ
กรณีลงนามในสัญญาหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563	1. สัญญาครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังไม่ได้มีการตรวจรับพัสดุ	หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

ตารางที่ 4 มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

กรณี	จำนวนค่าปรับ	มาตรการให้ความช่วยเหลือ
	2. สัญญาครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ	หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนวันเท่ากับวันที่ลงนามสัญญาจนถึงวันก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ
	3. สัญญาครบกำหนดหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายและมีค่าปรับเกิดขึ้น	ให้นำจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญาและให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ลงนามตามสัญญา จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ
สัญญาที่ได้ลงนามหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แล้วจะไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ		
หน่วยงานของรัฐสามารถนำหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 ไปใช้ในการแก้ไขสัญญาให้สอดคล้องกันต่อไป		

ตารางที่ 4 มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

จากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องหารือไปยังคณะกรรมการการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เพื่อช่วยพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นว่าสามารถดำเนินการตามหนังสือ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาให้หน่วยงานของรัฐดูเงื่อนไขในหนังสือให้ครบถ้วนทุกข้อและพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบหนังสือเวียนดังกล่าว

4.5 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือ ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 เรื่อง กำหนดแนวทางการบริหารสัญญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมทั้งมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติและมาตรการดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ใช้บังคับและการตรวจรับและการเบิกจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จแต่อย่างใด คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กvw) พิจารณาแล้ว

เห็นว่าตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 128 บัญญัติไว้สรุปได้ว่า การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ หรือข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และการตรวจรับและการจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติหรือข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับพัสดุ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานรัฐต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

พ.ศ. 2560 ใช้บังคับ และการตรวจรับและการจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมข้อ 12 (2) และ (5) ยกเว้นการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 36 ให้การประชุมคณะกรรมการอาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และข้อ 134 กำหนดอัตราค่าปรับเป็นร้อยละ 0 และข้อ 139 วรรคสอง คู่สัญญาไม่ต้องแจ้งเหตุให้ส่วนราชการทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง โดยส่วนราชการสามารถนำแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่ได้กำหนดไปใช้ในการปฏิบัติงานได้โดยอนุโลม

4.6 การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

จากการปฏิบัติงานของผู้ศึกษาในฐานะนักวิชาการพัสดุ กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ พบว่าการศึกษาเรื่องดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนางานทางด้านวิชาการทางด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนของการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้านดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศของทางราชการ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นที่ยอมรับ การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และแนวทางมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในส่วนของการขอหดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง

กรณีเหตุในการขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง มีดังนี้

1. กรณีเป็นเหตุอันเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐนั้น ให้ความหมายรวมถึงเหตุที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

2. กรณีเหตุสุดวิสัย คือ เหตุสุดวิสัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 คือ เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็คิดจะให้ผลพิบัติก็ดีเป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบ หรือ ใกล้จะประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้นและจะต้องเป็นที่ไม่อาจป้องกันได้

3. กรณีเหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 205 ที่กำหนดหลักการชำระหนี้ที่ว่าตราบใด การชำระหนี้ยังมีได้กระทำการลงเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่ง ซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบตราบนั้น ลูกหนี้อย่างหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่ ทั้งนี้ เหตุอุปสรรคดังกล่าวจะต้องมีส่วนสัมพันธ์และมีผลกระทบโดยตรงกับงานตามสัญญาและเป็นเหตุให้ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งสิ่งของ หรือส่งมอบงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา

4. กรณีเหตุตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อมีเหตุและมีการประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

2. หลักเกณฑ์เรื่องระยะเวลาในการแจ้งเหตุ

หลักเกณฑ์เรื่องระยะเวลาในการแจ้งเหตุ คือ คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุอันได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กฎกระทรวงกำหนดการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จนเป็นเหตุทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรือส่งมอบงานตามสัญญาหรือข้อตกลงทั้งในส่วนองเงื่อนไข หรือกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่ระบุไว้ในสัญญา หรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุอันได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กฎกระทรวงกำหนด หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนดคู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาในภายหลังไม่ได้ เว้นแต่มีกรณีเหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น จากการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการ

แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) คู่สัญญาสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. หากเหตุยังไม่สิ้นสุด เนื่องจากสถานการณ์ของโรคโควิด 19 ไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน และคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวอาจไม่สามารถแจ้งเหตุภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง ดังนั้น เพื่อให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินงานตามสัญญา จึงยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 182 โดยให้คู่สัญญาแจ้งความประสงค์จะของดหรือลดค่าปรับอันเนื่องจากเหตุดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่อาจกำหนดจำนวนวันที่จะขอแจ้งเหตุเพื่องดหรือลดค่าปรับได้ พร้อมทั้งให้หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาโดยยังไม่หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ ทั้งนี้ เมื่อเหตุที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

2. หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

3. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างเป็นงวดเดียวหรือกรณีคู่สัญญาส่งมอบพัสดุในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

4. จากการที่รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรโดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้ขยายเวลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต่อไปอีกหรือไม่ จึงไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน ดังนั้น จึงถือว่าวันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นวันที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบหรือมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน หรือไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญา และเป็นวันเริ่มต้นของการนับระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือเป็นต้นมา จนกว่าคู่สัญญาสามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ตามปกติโดยไม่มีผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 แต่อย่างใด

3. หลักเกณฑ์เรื่องหลักฐานต่าง ๆ ที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการขออนุมัติการงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการนั้นกำหนดโดยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

1. เหตุผลความจำเป็นและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นเหตุให้ต้องมีการต่ออายุสัญญาในปัจจุบันใช้คำว่า “ขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง” และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกรณีการขอขยายเวลาทำการตามสัญญาเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น เหตุสุดวิสัยที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาเท่าใด สิ้นสุดเมื่อใด ผู้ขายหรือผู้รับจ้างเริ่มลงมือผลิตหรือทำงานตามปกติหลังจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุที่ขอขยายเวลาทำการตามสัญญาสิ้นสุดแล้วเมื่อใด

2. รายงานความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุว่าเหตุที่ขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นเป็นเหตุสุดวิสัย

3. กรณีมีการสั่งหยุดงานหน่วยงานต้องแนบหลักฐานมาด้วยว่าได้สั่งให้ผู้รับจ้างหยุดงานตั้งแต่เมื่อใดและได้สั่งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการสร้างในพื้นที่เมื่อใด

4. เอกสารที่ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างส่งมาประกอบการพิจารณาขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) มีดังนี้

4.1 ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศ กระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษหรือประกาศจังหวัดเกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น

4.2 หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น

4.3 หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา

4.4 รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

กรณีดังกล่าวสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่เป็นคู่สัญญาของสำนักงานในการเปลี่ยนแปลงรุ่นอุปกรณ์เนื่องจากได้มีการยกเลิกสายการผลิต เช่น โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ในการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียง (สำหรับ

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาแห่งใหม่) ตามสัญญาเลขที่ 82/2564 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2564 มูลค่าสัญญา 45,000,000.- บาท (สี่สิบล้านบาทถ้วน) คู่สัญญา (บริษัท ลีอักษณีย์ จำกัด (มหาชน)) ได้ขอเปลี่ยนแปลงรายการอุปกรณ์ เนื่องจากบริษัทเจ้าของผลิตภัณฑ์ได้ยกเลิกสายการผลิตเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์ในการผลิต โดยคู่สัญญาได้ส่งหลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้นมาให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ในการให้เปลี่ยนแปลงรายการอุปกรณ์ จากกรณีดังกล่าวสำนักงานได้ให้ความช่วยเหลือคู่สัญญาตามหนังสือตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

4. หลักเกณฑ์การแสดงความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

กรณีที่คู่สัญญาขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องมีความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุนำมาประกอบในการพิจารณาด้วย กล่าวคือจากหลักฐานที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุได้กำหนดให้ต้องนำความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุมาประกอบการงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กพพ) 1305/ว 11948 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2543 เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีความเห็นของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกอบการพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อความละเอียดรอบครอบ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจจะส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการอนุมัติงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงด้วยก็ได้ ในส่วนของหลักเกณฑ์การแสดงความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุนี้ ผู้ศึกษาได้มีการสัมภาษณ์นางสาวศุภยา วรกรรม ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

จากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยได้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าวว่า ในการพิจารณามาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 การแสดงความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุที่เป็นข้อเท็จจริงตามที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ และเหตุดังกล่าวมีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาเสนอความเห็นเป็นไปด้วยความถูกต้อง ประกอบกับหากมีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มงานพัสดุควรเสนอให้สำนักกฎหมายพิจารณาเสนอความเห็นประกอบเพื่อความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น แต่เพื่อให้การพิจารณาความเห็นมีความละเอียดรอบคอบและถูกต้องมากยิ่งขึ้นนั้น สำนักกฎหมายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเสนอความเห็นนอกเหนือจากที่กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ที่ได้มีการเสนอความเห็นแล้ว และถ้าเป็นไปได้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานประกอบด้วยนิติกรจากสำนักกฎหมายและเจ้าหน้าที่พัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวถือว่าการบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักกฎหมายและสำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้การพิจารณามีความละเอียดรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น และเป็น การปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอีกทางหนึ่ง

5. หลักเกณฑ์การทำรายงานและเสนอข้อพิจารณาเรื่องมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง

1. ผู้ทำหน้าที่ในการเสนอขออนุมัติใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามระเบียบไม่ได้มีการกำหนดโดยตรงว่าผู้ใดจะเป็นผู้มีหน้าที่ในการเสนอขออนุมัติ ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ พ.ศ. 2560

ได้กำหนดให้มีการบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ มาตรา 100 ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจรับพัสดุรับผิดชอบในการบริหารสัญญา ดังนั้น การเสนอขออนุมัติงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงจึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งจะเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาอนุมัติต่อไป

2. หัวเรื่องที่จะต้องรายงานต่อผู้มีอำนาจอนุมัติต้องเป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กwp) 1204/4264 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2536 กล่าวคือ

2.1 การขอขยายเวลาทำการตามสัญญาเป็นการขออนุมัติก่อนที่จะครบกำหนดสัญญา ซึ่งค่าปรับตามสัญญายังไม่เกิด ดังนั้น ในการเสนอขออนุมัติขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาจึงไม่ต้องมีการขออนุมัติให้งดหรือลดค่าปรับแก่คู่สัญญา

2.2 การงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาเป็นการขออนุมัติในเวลาที่ยังไม่ถึงกำหนดเวลาตามสัญญา หรือข้อตกลงไปแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีค่าปรับตามสัญญาเกิดขึ้นแล้ว ดังนั้น ในการเสนอขออนุมัติจึงต้องระบุด้วยว่าจะขออนุมัติให้งดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาเป็นเวลากี่วัน

6. หลักเกณฑ์การนับเวลาที่เกิดอุปสรรค เพื่อนำมาประกอบการพิจารณามาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง

การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) การพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือ การขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้ดำเนินการดังนี้

1. กรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

2. กรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำจำนวนวันที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

ทั้งนี้ “จำนวนวันที่เกิดขึ้นจริง” ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาจากกฎหมาย ข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งของทางราชการที่ให้หน่วยงานของรัฐปิดทำการ หรือสั่งห้ามเข้าพื้นที่หรือสั่งปิดสถานที่หรือสั่งห้ามกระทำการใด ๆ จนถึงวันที่เปิดทำการหรือวันที่กระทำการหรือดำเนินการได้ตามปกติ

7. การคิดค่าปรับและการแก้ไขสัญญา

กรณีสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่

หากจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 จะไม่เข้าเกณฑ์ที่ได้รับความช่วยเหลือ

มีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังไม่มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

มีค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 แต่ไม่ได้รับการส่งมอบงานงวดสุดท้ายหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

หากสัญญาฯ ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ซึ่งได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญาฯ จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ

หากสัญญาฯ ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายภายหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ หากมีค่าปรับเกิดขึ้นให้นับจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญาฯ แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงวันก่อนที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

หากสัญญาฯ ครอบคลุมหลังประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากมีค่าปรับเกิดขึ้นให้นับจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญาฯ แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนวันเท่ากับวันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ

กรณีสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่

สัญญาฯ ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากมีค่าปรับเกิดขึ้นให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

สัญญาฯ ครอบคลุมในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ลงนามตามสัญญาฯ จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับตามอัตราปกติ

สัญญาฯ ครอบคลุมหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย และมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้นำจำนวนวันที่ต้องปรับตามสัญญาฯ แล้วให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 เป็นจำนวนเท่ากับวันที่ลงนามตามสัญญาฯ จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ส่วนที่เหลือให้คิดค่าปรับอัตราปกติ

กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้พิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 แล้ว ให้นำจำนวนวันดังกล่าวมาหักออกจากจำนวนวันตามมาตรการข้างต้น โดยจำนวนวันที่เหลือให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ค่าปรับส่วนที่เกินจำนวนวันตามมาตรการนี้ ให้คิดในอัตราที่กำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือตามอัตราปกติ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 183 ต่อไป ส่วนกรณีสัญญาฯ ที่ได้ลงนามหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แล้ว จะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการดังกล่าว

หน่วยงานของรัฐสามารถนำหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ)ป 0405.2/693 ลงวันที่ 6 กันยายน 2564 ไปใช้ในการแก้ไขสัญญาฯ ให้สอดคล้องกันต่อไป

จากกรณีดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในการงดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น สัญญาจ้างก่อสร้างงานประกอบอาคารด้านสายสัญญาณ (ท่อ สาย เตารับ) งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและงานระบบโสตทัศนูปกรณ์ สัญญาเลขที่ 123/2563 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2563 คู่สัญญา บริษัท ชีโนไทย เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มูลค่าสัญญา 453,832,200- บาท (สี่ร้อยห้าสิบล้านแปดแสนสามหมื่นสองพันสองร้อยบาทถ้วน) สัญญาครบ

กำหนดวันที่ 6 พฤษภาคม 2564 ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2564 จาก การตรวจรับงานของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างซึ่งได้รับทราบความเห็นของ ผู้ควบคุมงานว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาและได้มีการแก้ไขจนสามารถตรวจ รับงานงวดสุดท้ายเสร็จสิ้น ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาแล้วกว่า 6 เดือน ซึ่ง ผู้รับจ้างได้มีหนังสือขอใช้มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามหนังสือ ที่ กค (กรจ) 0405.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างได้พิจารณาตามเงื่อนไขหนังสือดังกล่าวแล้วเห็นว่า สัญญาดังกล่าวเข้าเงื่อนไขที่จะคิดค่าปรับเป็น 0 เนื่องจากได้ส่งนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมี นิติสัมพันธ์อยู่ สัญญาฯ ครบกำหนดในช่วงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และได้มีการส่งมอบงาน งวดสุดท้ายก่อนวันที่ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ หากมี ค่าปรับเกิดขึ้นให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ให้ ความช่วยเหลือผู้ประกอบการตามมาตรการดังกล่าว

4.7 ผลการศึกษาถึงผลกระทบเหตุอันเนื่องมาจากมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สาเหตุของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัย ตามที่ได้กล่าว มาได้ส่งผลกระทบต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างชัดเจน ดังนี้

1. การปฏิบัติการกิจไม่เป็นไปตามแผนงานที่ได้วางไว้ สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรต้องขยายเวลาทำงานตามแผนงาน และทำให้งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรต้องเบิกจ่ายล่าช้า ส่งผลต่อระบบงานงบประมาณ นโยบายของรัฐและอื่น ๆ อีกมากมาย
2. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับการชำระหนี้ (พัสดุ) ล่าช้าส่งผลต่อสภาพการ ใช้งานทำให้อุปกรณ์ที่ได้รับล่าสมัยตกต่ำเร็วขึ้น ทำให้ได้ใช้พัสดุล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดการใช้งานของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
3. แผนงานการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่เป็นไปตามแผนส่งผลกระทบต่อการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติต่าง ๆ
4. ส่งผลกระทบต่อตัวชี้วัดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

นายกรัฐมนตรีอภัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 และได้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรออกไปอีกคราวหนึ่งไปจนถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2565 ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ช้อมความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรณีที่คู่สัญญาของรัฐได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่าเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถนำเหตุดังกล่าวไปพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวได้ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีภารกิจหลักในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติโดยในส่วนงานที่เป็นการสนับสนุนที่สำคัญ คือ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุซึ่งถือเป็นส่วนงานที่มีความสำคัญในการสนับสนุนของฝ่ายนิติบัญญัติให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะจัดทำในรูปแบบของสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ ที่ผ่านมากการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการดำเนินการในเรื่องของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง กรณีเหตุสุดวิสัยเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อแผนยุทธศาสตร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการขับเคลื่อนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้มีขีดความสามารถในการรองรับและสนับสนุนภารกิจของสถาบันนิติบัญญัติและผู้บริหารเป็นอย่างมาก ดังนั้น การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในส่วน

ของมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ จะเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทราบถึง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณามาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามมาตรการที่กระทรวงการคลังกำหนด ดังนั้น การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ นี้ จึงถือเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญในด้านวิชาการที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการนำไปปรับใช้การปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และถือเป็นการพัฒนางานด้านหนึ่งในการสนับสนุนงานด้านวิชาการในส่วนของ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางและมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการในบริบทของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐในการเรื่องดังกล่าว ดังนั้น การศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ถือเป็นส่วนช่วยสนับสนุนที่สำคัญให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการใช้เป็นแนวทางในการพิจารณามาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางและมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.2.1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะต้องมีการในการคิดคำนวณจำนวนวันในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด และควรส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องและเป็นธรรม ประกอบกับเห็นควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

5.2.2 การบริหารสัญญาที่ดี คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานซื้อหรืองานจ้าง และผู้ควบคุมงาน จะต้องกำกับดูแลการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาทุกชั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาอย่างใกล้ชิดและเคร่งครัด

5.2.3 การใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง กรณีเหตุสุดวิสัย เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) กำหนด เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงมีความจำเป็นที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

5.2.4 ควรมีแนวทางด้านจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ โดยปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านพัสดุว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดของเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ การเป็นผู้มีจรรยาบรรณก็เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเกราะป้องกันตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่จะต้องมีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ มีจิตสำนึกและด้วยความโปร่งใสในการทำงานต้องยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยมิชอบ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ

5.2.5 ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้และฝึกร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างรูปแบบแนวทางการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยการส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุไปฝึกร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว

ตามที่กล่าวมาการศึกษา เรื่อง “ศึกษาแนวทางและมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ” จึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนงานของเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง

ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในส่วนของ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการตามมาตรการที่กรมบัญชีกลางกำหนด การงดหรือลด ค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้เป็นไปด้วยความรอบคอบ และถูกต้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้ง ถือเป็นการสร้างความเป็น ธรรมให้กับคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความหนังสือ

บรม ศรีสุข. (2549). หลักเกณฑ์ส่วนสาระสำคัญของการจัดหาพัสดุของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กับการจัดทำและวิธีการบริหารสัญญาจัดซื้อจัดจ้างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท นิวไทยมิตรการพิมพ์ (1996) จำกัด.

กฎหมายหรือประกาศของทางราชการ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560,24 กุมภาพันธ์).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 24 ก. หน้า 1-49.

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560,
23 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134. ตอนพิเศษ 210 ง. หน้า 1-56.

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เอกสารประกอบการศึกษา

บรม ศรีสุข. คำบรรยายการจัดทำและบริหารสัญญาจัดซื้อจัดจ้างโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงาน พัสดุสำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานคลังเขต/สำนักงานจังหวัด เพื่อรองรับการเป็นนักบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด.

พิชัย มิลทองคำ. เอกสารประกอบคำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.

รวีวัลย์ แสงจันทร์. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “การบริหารการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม”.

การสัมภาษณ์

กัญญ์วรา รวมเงาะ. (3 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

จุฑารัตน์ ลิขิตจิตถะ. (8 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

การสัมภาษณ์

ธีระ ลือเดชกุล. (15 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เนตรทิพย์ เวียงคำ. (15 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ปิยะรัตน์ สุมงคล. (2 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ลัดดาวัลย์ มากงลาด. (16 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ศุภยา วรกรรม. (1 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัสดุ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สมโภชน์ อุมวะนะ. (8 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. นักวิชาการพัสดุชำนาญการ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในประเด็นการกำหนดหลักธรรมาภิบาลและแนวทางในการสร้างความโปร่งใสตามกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2564, จาก web.krisdila.go.th/pdfPage.jsp

กรมบัญชีกลาง. (2563). ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)). สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.gprocurement.go.th/wps/connect>.

กรมบัญชีกลาง. (2563). แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)). สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2564. จาก <https://www.gprocurement.obec.go.th/p/319>.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมบัญชีกลาง. (2564). ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.gprocurement.go.th/wps/connect/419>.
- กรมบัญชีกลาง. (2564). มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.gprocurement.go.th/wps/wcm/connect/614>.
- กรมบัญชีกลาง. (2564). กำหนดแนวทางการบริหารสัญญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.gprocurement.go.th/wps/wcm/connect/34d>.

ภาคผนวก

การสัมภาษณ์นางสาวศุภยา วรกรรม ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัสดุ สำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น 1) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 2) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 3) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 4) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 5) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 เป็นต้น เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ซึ่งหลังการจัดซื้อจัดจ้างและได้ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว หากคู่สัญญาต้องการใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องข้างต้น อย่างเคร่งครัด หากส่วนราชการหรือคู่สัญญาของทางราชการมีความประสงค์จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะตกลงแก้ไขสัญญากันเมื่อใดอย่างใดก็สามารถทำได้ แต่จะต้องทำก่อนที่สัญญาเดิมจะสิ้นสุดลง โดยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งกำหนดว่าการงดหรือลดค่าปรับให้กับคู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ประกอบด้วย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจึงต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ๆ ไป

ผู้ที่สามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสามารถกระทำได้ คือ ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา และหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ และเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือแล้วแต่กรณี สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน ส่วนการแก้ไขที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงหรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกรสถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ ผู้ทรงคุณวุฒิ

หลักเกณฑ์และวิธีการของดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการถูกกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182 ที่กำหนดว่า การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา 102 ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของ หรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง ให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนดคู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น สำหรับมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น กระทรวงการคลังได้กำหนดให้เป็นเหตุสุดวิสัย ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามมาตรา 102 (2)

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้มีการลงนามในสัญญาแล้วจะงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาให้พิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงและตามกรณีที่เกิดอุปสรรคขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งเหตุตาม (2) (3) และ (4) ต้องระบุเงื่อนไขให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุไว้ในสัญญาด้วยว่าจะต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนดคู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาในภายหลังไม่ได้ ทั้งนี้อำนาจการพิจารณางดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาเป็นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ส่วนเหตุตาม (1) ซึ่งถือว่าเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีหลักฐานชัดเจน หรือทราบที่อยู่แล้ว ตั้งแต่ต้นการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐจะกำหนดค่าปรับเพื่อกำหนดค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการผิดสัญญาในการส่งมอบสิ่งของของงานก่อสร้างหรืองานจ้างล่าช้า จะปรับคู่สัญญาเป็นรายวันจนถึงวันที่ส่งมอบสิ่งของงานก่อสร้าง หรืองานจ้างตามระยะเวลาที่ล่าช้า ดังนั้น ในสัญญาจะมีข้อสัญญาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งให้อำนาจหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาลดหรืองดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณีดังกล่าวตามที่กล่าวมา

สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรืองดค่าปรับหรือขยายเวลา สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

1. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น
2. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น
3. หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา
4. รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

การงดหรือลดค่าปรับจะต้องเป็นกรณีที่คู่สัญญาได้ส่งมอบสิ่งของ หรือส่งมอบงานตามสัญญา แต่ส่งมอบสิ่งของล่าช้า หรือส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดจะต้องถูกปรับตามสัญญาแต่เนื่องจากเหตุอุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายจึงต้องนำเหตุนั้นมางดหรือลดค่าปรับ ส่วนกรณี

การขยายอายุสัญญานั้น จะเป็นการขดเขยระยะเวลาที่เสียไปหรือระยะเวลาที่ขัดขวางการดำเนินการตามสัญญา ซึ่งก็ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 และยังไม่มีการส่งมอบสิ่งของหรืองานงวดสุดท้ายและระยะเวลาตามสัญญา ยังไม่สิ้นสุด

หลักการบริหารสัญญาจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในสัญญา ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อรักษาสีทธิและประโยชน์ของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญซึ่งผู้บริหารสัญญามีหน้าที่เพียงตรวจสอบความถูกต้องตามเงื่อนไขสัญญาเท่านั้น แต่ถ้าหากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาส่งมอบงานไม่ถูกต้อง หรือส่งมอบงานล่าช้า ผู้บริหารสัญญาจะต้องดำเนินการให้เป็นตามระเบียบของทางราชการเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับหน่วยงานของรัฐ

ในส่วนของการแสดงความเห็นตามมาตราการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ และเหตุดังกล่าว มีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งหากมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วยแล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ในการส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายร่วมพิจารณาการเสนอความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติ หรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการการงด หรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เจ้าหน้าที่พัสดุรับหนังสือแจ้งเหตุที่ขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขอขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือข้อตกลงจากผู้รับจ้างหรือผู้ขาย ส่วนราชการจะลงทะเบียนรับเอกสาร พร้อมทั้งประทับตรารับ

ตามระเบียบฯ โดยลงวัน เดือน ปี เวลา กำกับ เพื่อให้ประกอบการนับระยะเวลาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เมื่อรับหนังสือแล้วจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุพิจารณาให้ความเห็นเพื่อเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับมอบอำนาจพิจารณาสั่งการ สำหรับการตรวจสอบหนังสือการงด หรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการจะต้องมีสาระสำคัญครบถ้วน คือ สาเหตุที่ขอลดหรืองดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา สาเหตุที่ทำให้เสียเวลาดังแต่เมื่อใดถึงเมื่อใด และสาเหตุที่ไม่สามารถป้องกันได้ หรือแก้ไขได้เพราะเหตุใด บันทึกขออนุมัติใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาจะต้องมีสาระสำคัญที่เป็นข้อเท็จจริงให้มากที่สุดและกระชับรัดเพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับมอบอำนาจพิจารณาสั่งการได้ถูกต้อง หากไม่อนุมัติให้ใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาเพราะตามกฎหมายหัวหน้าเจ้าหน้าที่จะต้องทำหนังสือแจ้งผู้รับจ้างเพื่อทราบถึงการไม่อนุมัติดังกล่าว ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้รับมอบอำนาจอนุมัติให้ใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญา กรณีเหตุสุดวิสัย เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หัวหน้าเจ้าหน้าที่จะทำหนังสือแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ผู้ค้าประกัน และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบ

การใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการพิจารณาเรื่องการงด หรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 นั้น สำนักกฎหมายควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเสนอความเห็นนอกเหนือจากที่กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณได้มีการเสนอความเห็นแล้ว และถ้าเป็นไปได้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วยนิติกรจากสำนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่พัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วถือว่าการบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักกฎหมายและสำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้การพิจารณา มีความละเอียดรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอีกทางหนึ่งเช่นกัน

ในเรื่องการใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น จะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 แต่ในบางประเด็นที่ไม่เป็นสาระสำคัญที่ไม่ทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือส่วนราชการเสียหาย ก็เห็นควรมีการผ่อนคลายเป็นกรณีพิเศษ การตีความข้อกฎหมายซึ่งในบางกรณีนักกฎหมายตีความข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งในทางปฏิบัติส่งผลให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือส่วนราชการเสียหายโดยเป็นการเพิ่มขึ้นตอน หรือวิธีการทำงานขึ้นใหม่โดยไม่จำเป็นส่งผลให้การปฏิบัติมีความล่าช้าเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น ในบางกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องร้ายแรง หรือเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นเรื่องที่สร้างความเสียหายให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก็ควรมีความยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้การทำงานสามารถเดินต่อไปได้ มิใช่มีกฎหมายมาใช้เป็นอุปสรรคในการทำงานแต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเป็นสำคัญ

การปลูกจิตสำนึกหรือการมีจิตสำนึกเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ การเป็นผู้มีจรรยาบรรณ ก็เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเกราะป้องกันตนเองในการปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่จะต้องมีวางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกและด้วยความโปร่งใส สามารถให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทุกเวลา ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนางาน โดยเรียนรู้ถึงเทคนิควิทยาการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนำมาปฏิบัติงานให้รวดเร็วมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือกฎหมาย กฎ ระเบียบปฏิบัติของทางราชการอย่างเคร่งครัด ดำเนินการให้มีการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของหน่วยงานอย่างประหยัดคุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์สูงสุด คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานและประโยชน์ของส่วนรวมของราชการเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความถูกต้องยุติธรรม และความสมเหตุสมผลประกอบด้วย ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานด้วยความเอาใจใส่ โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือในเรื่องการให้ความคิดเห็นตามหลักวิชาการ แก้ไขปัญหาาร่วมกันและการพัฒนางาน ไม่เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใดทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากผู้ขาย ผู้รับจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามามีนิติสัมพันธ์กับทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุเพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ปฏิบัติต่อผู้ขาย ผู้รับจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามามีนิติสัมพันธ์กับทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ รวมถึงการรับฟังผู้มาร้องเรียนร้องทุกข์ ด้วยความเป็นธรรมเอื้อเฟื้อมีน้ำใจ ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและยึดถือประโยชน์ราชการเป็นสำคัญ

การสัมภาษณ์นางปิยะรัตน์ สุ่มงคล นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่อง การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีการขอลดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องศึกษาพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563
2. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563
3. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564
4. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564
5. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564

ซึ่งการงดหรือลดค่าปรับให้กับคู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ผู้ที่สามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสามารถกระทำได้ คือ ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา และหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเพื่อประโยชน์แก่ทาง

ราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณี สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน

สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลา สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

1. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น

2. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น

3. หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา

4. รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

ในการแสดงความเห็นการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของทางลดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ และเหตุดังกล่าว มีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุต้องเสนอความเห็นดังกล่าวมายังกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ในการพิจารณาเสนอความเห็นนั้น ควรส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วย เพื่อให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติ หรือมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะ

เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การสัมภาษณ์นางสาวกัญญ์วรา รวมเงาะ นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง เนื่องจากจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า กรณีที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโคโรนาไวรัส 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ว่าเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถนำเหตุดังกล่าวไปพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโคโรนาไวรัส 19 ได้ขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญา แต่หน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถที่จะคำนวณระยะเวลาที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบอย่างแท้จริงได้ เป็นผลให้เมื่อคู่สัญญาส่งมอบงาน หน่วยงานของรัฐก็ได้ดำเนินการคิดค่าปรับและหักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างที่จะต้องชำระสำหรับการชำระเงินในงวดนั้น ๆ ทันทิโดยไม่ได้หักระยะเวลาที่คู่สัญญามีสิทธิที่จะได้รับการงดหรือลดค่าปรับนั้นจึงอาจเป็นเหตุให้คู่สัญญาไม่ได้รับความเป็นธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรถือปฏิบัติตามหนังสือที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโคโรนาไวรัส 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ดังนี้

1. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างออกเป็นหลายงวด และสัญญาครบกำหนดส่งมอบพัสดุแล้ว แต่คู่สัญญายังมิได้ส่งมอบพัสดุในงานงวดสุดท้าย เนื่องจากมีเหตุได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโคโรนาไวรัส 19 เกิดขึ้น และเป็นผลให้สัญญามีค่าปรับ ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 หากเหตุยังไม่สิ้นสุด เนื่องจากสถานการณ์ของโรคโคโรนาไวรัส 19 ไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน และคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวอาจไม่สามารถแจ้งเหตุ

ภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง ดังนั้น เพื่อให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินงานตามสัญญา จึงยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 182 โดยให้คู่สัญญาแจ้งความประสงค์ของดหรือลดค่าปรับอันเนื่องจากเหตุดังกล่าวยังไม่สิ้นสุดต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งไม่อาจกำหนดจำนวนวันที่จะขอแจ้งเหตุเพื่อยกหรือลดค่าปรับได้ พร้อมทั้งให้หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาโดยยังไม่หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ ทั้งนี้ เมื่อเหตุที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

1.2 หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าพัสดุหรือค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ 2 ต่อไป

2. กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างเป็นงวดเดียวหรือกรณีคู่สัญญาส่งมอบพัสดุในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาขงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

3. จากการที่รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรโดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 และได้ขยายเวลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต่อไปอีกหรือไม่ จึงไม่อาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดได้แน่นอน ดังนั้น จึงถือว่าวันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นวันที่คู่สัญญาได้รับผลกระทบหรือมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน หรือไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญา และเป็นวันเริ่มต้นของการนับระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือเป็นต้นมา จนกว่าคู่สัญญาสามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ตามปกติโดยไม่มีผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 แต่อย่างใด

4. สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

4.1 ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น

4.2 หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น

4.3 หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา

4.4 รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือแล้วแต่กรณี สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน ส่วนการแก้ไขที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงหรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกรสถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในส่วนของการแสดงความเห็นของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ และเหตุดังกล่าว มีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องเสนอความเห็นดังกล่าวขอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา เห็นควรส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายร่วมพิจารณาการเสนอความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยเพื่อความละเอียดรอบคอบ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การสัมภาษณ์นางสาวจุฑารัตน์ ลิขิตจิตถะ นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่อง การศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ในส่วนของ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งกำหนดว่า การงดหรือลดค่าปรับ ให้แก่คู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะ พิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องศึกษาหนังสือเวียนตามที กรมบัญชีกลางได้แจ้งเวียนไว้ด้วย อาทิเช่น 1) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 171 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 2) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 3) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 312 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 4) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 5) หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 เป็นต้น หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ผู้ที่สามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสามารถกระทำได้ คือ ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็น ผู้ขอแก้ไข เปลี่ยนแปลงสัญญา และหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไข เปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเพื่อ ประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณีสำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือ ลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน

สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือตัดค่าปรับหรือขยายเวลา ในส่วนของการแสดงความเห็นของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุนั้นจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักงานการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งหากมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วยแล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ในการส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายร่วมพิจารณาการเสนอความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติ หรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การสัมภาษณ์นายสมโภชน์ อุมวะนะ นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กลุ่มงานพัสดุ สำนักงานการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือตัดค่าปรับหรือขยายเวลา สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

1. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น

2. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น

3. หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา

4. รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งกำหนดว่า การงดหรือลดค่าปรับให้กับคู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

(1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ

(2) เหตุสุดวิสัย

(3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

(4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ผู้ที่สามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสามารถกระทำได้ คือ ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็น ผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา และหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณี สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน ส่วนการแก้ไขที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงหรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในส่วนของการแสดงความเห็นการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้อง

พิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ควรมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วยแล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาภายใต้ความถูกต้อง รอบคอบและเป็นธรรม

การสัมภาษณ์นางสาวลัดดาวัลย์ มากงลาด นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลา สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

1. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น
2. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น
3. หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา
4. รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาคีรัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งกำหนดว่า การงดหรือลดค่าปรับให้กับคู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ

- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในส่วนของการแสดงความเห็นการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในส่วนของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือไม่ หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ควรมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วยแล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาภายใต้ความถูกต้อง รอบคอบและเป็นธรรมกับคู่สัญญา

การสัมภาษณ์นางจุฑามาศ วัฒนชสาสกุล เจ้าพนักงานชำนาญงาน กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลา

ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 ซึ่งกำหนดว่า การงดหรือลดค่าปรับให้กับคู่สัญญา หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

(4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ปกติจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาไม่ได้ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขและการแก้ไขสัญญานั้นจะต้องไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเป็นประโยชน์ของทางราชการ อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมกับสัญญา ผู้ที่สามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสามารถกระทำได้ คือ ผู้ขาย หรือผู้รับจ้างเป็น ผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา และหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา ข้อพิจารณาในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาจะกระทำได้แต่เฉพาะมีความจำเป็นที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์และเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาที่ต้องเพิ่มวงเงินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณด้วย หรือขอทำความตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณี สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลงที่ต้องเพิ่ม หรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบ หรือระยะเวลาในการทำงานคู่สัญญาจะต้องตกลงไปพร้อมกัน ส่วนการแก้ไขที่เกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงหรืองานเทคนิคเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร สถาปนิก และวิศวกรผู้ชำนาญการ ผู้ทรงคุณวุฒิ

การพิจารณาเรื่องมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการงดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 นั้น สำนักกฎหมายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเสนอความเห็นนอกเหนือจากที่กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณได้มีการเสนอความเห็นแล้ว และถ้าเป็นไปได้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วยนิติกรจากสำนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่พัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วถือว่าการบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักกฎหมายและสำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้การพิจารณา มีความละเอียดรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอีกทางหนึ่งเช่นกัน

การสัมภาษณ์นางสาวเนตรทิพย์ เวียงคำ เจ้าพนักงานชำนาญงาน กลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลา สำหรับหลักฐานหรือเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาจากเอกสารหรือหลักฐาน เช่น

1. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งประกาศที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ หรือประกาศจังหวัดที่เกี่ยวกับการจำกัดการเดินทาง เป็นต้น
2. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ผลิตมีการยกเลิกสายการผลิตของสินค้านั้น
3. หนังสือที่คู่สัญญาแจ้งเหตุให้หน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งรายละเอียดการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากคู่สัญญา
4. รายงานผู้ควบคุมงานกรณีงานก่อสร้าง

ในส่วนของการแสดงความเห็นการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 และหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 หรือไม่ และเหตุดังกล่าวมีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่อย่างไร หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุสำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งหากมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วย

แล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ในการส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายร่วมพิจารณาการเสนอความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติ หรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วย นิติกรจากสำนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่พัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วถือว่าการบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักกฎหมายและสำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้การพิจารณามีความละเอียดรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอีกทางหนึ่งเช่นกัน

การสัมภาษณ์นายธีระ ลือเดชกุล เจ้าหน้าที่งานชำนาญาน กลุ่มงานยานพาหนะ สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในเรื่องการศึกษาแนวทางและมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนี้

การขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ สำหรับเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุที่ทำให้การทำงานหรือการส่งมอบพัสดุตามสัญญาล่าช้า โดยเหตุดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 (2) ซึ่งเหตุดังกล่าวคู่สัญญาของรัฐต้องมีเอกสารหลักฐานมาประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐประกอบการพิจารณาลดหรือตัดค่าปรับหรือขยายเวลา

ในส่วนของการแสดงความเห็นการขอใช้มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องพิจารณาเหตุตามที่ผู้รับจ้างเสนอว่าเป็นเหตุตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกอบกับหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0505.2/ว 693 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2564 และ

หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 965 ลงวันที่ 22 กันยายน 2564 หรือไม่ และเหตุดังกล่าว มีกฎ ระเบียบ และประกาศของหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้เป็นพิเศษหรือไม่ อย่างไร หลังจากนั้นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงจะส่งความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งหากมีการส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาด้วย แล้วก็จะทำให้การเสนอความเห็นมีความละเอียดรอบคอบมากขึ้น ในการส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักกฎหมายร่วมพิจารณาการเสนอความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติ หรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการและจะช่วยให้การพิจารณาของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาในเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วย นิติกรจากสำนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่พัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ สำนักการคลังและงบประมาณ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วถือว่าการบูรณาการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักกฎหมายและสำนักการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้การพิจารณามีความละเอียดรอบคอบและถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็วขึ้นเป็นการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นางพิมพ์วิภา กันทะวัง
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัสดุ สำนักงานการคลังและงบประมาณ
คุณวุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	268 หมู่บ้านภัทรนิเวศน์ 3 ซอยประชานุกูล 3 แยก 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
หมายเลขโทรศัพท์	ที่ทำงาน : 0 2242 5900 ต่อ 5341 มือถือ : 06 1296 6494